

Drėgnas, šiltas, gali lyti.
Saulė teka 5:50, leidžiasi 8:02

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, rugpjūčio-August 8 d., 1974 m.

Kaina 15c

186

PREZIDENTAS NESIRENGIA ATSISTATYDINTI

LAISKAI IR TELEGRAMOS AUSTRALIJOS VALDŽIAI

Naujienoms plačiau informavus savo skaitytojus ir Amerikos lietuvių apie Whitlano vadovaujamą Australijos valdžios nutarimą pripažinti Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos, visa eilė žmonių kreipėsi į Naujienas, prašydami adresu, kam jie galėtų parašyti laiskus ir pasiųsti protesto telegramas.

Manome, kad pačiai Australijos valdžiai ir Conberro protestų telegramas pasius pats. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo komitetas ir kituose kraštuose veikiančios lietuvių organizacijos Amerikos lietuvių galėtų siųsti Washingtono veikiančią australų ambasadai tokiu adresu: Australian Embassy, 1601 Massachusetts Avenue, Washington, D. C.

Čikagiečiai galėtų patelefonuoti Chicagoje veikiančiai prekybos atstovybei ir konsulatui: Australian Consulate, East Wacker Drive, tel. 329-1740.

Dr. Bobelio patarimas

Kiekvieną teisėtumą branginantį žmogų supurtė žinia, kad Australijos vyriausybė pritarė Sovietų Sąjungos kolonizacijai, pripažindama prievartą ir klaidą, su Stalino ir Hitlerio susitarimu įvykdytą Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą Sovietų Sąjungai.

Visus lietuvius kviečiame solidarai pareikšti savo protestus prieš šį žmogaus teisių ir tautinį teisėtumą laužymą. Telegramas ir raštas galima siųsti Australijos premjerui tokiu adresu: The Honorable, I. G. Whitlan, Q. C. Member of Parliament, Canberra, A. C. T. Australia, 2600, o taip pat ir Australijos konsulatams.

Smulkesni patarimų šiuo klausimu teikia Amerikos Lietuvių Taryba, 2606 W. 63 St., Chicago, Illinois. Tel. 778-6900.
Dr. K. Bobelis

Solomono palikimas

ADDIS ABABA, Etiopija. — Ministeris pirmininkas Lij Michael Imru paskelbė projektą naujos konstitucijos, kuria apribojama imperatoriaus Haile Selassie galia, kuri neribotai naudojosi šios valstybės valdovai per 3 tūkstančius metų.

Premjeras Imru konstitucijos reformos projektą paruošė po pusę metų trukusį neramumų. Imperatorius Selassie dabar bus vadinamas konstituciniu monarchu. Etiopijos arba Abisinijos monarchija remiasi 3,000 metų sena dinastija, kuri savo kilmę išveda iš biblinio karaliaus Solomono.

Meningitis Brazilijoje

SAO PAULO, Brazilija. — Mirtinga apkrečiamoji liga meningitis nerodo ženklų, kad mažėtų, nors sveikatos pareigūnai ramina, kad liga sumažės kai kuriose vietose. Sveikatos departamentas pranešimu, 500 žmonių per visą Braziliją jau mirė nuo tos ligos. Iš to skaičiaus mažiausiai 85 žmonės mirė Sao Paulo mieste.

VIENTIANE, Laos. — Premjeras Souvanna Phouma, iškeliaudamas į Europą taisyti sveikatos po širdies atakos, savovieton paskyrė komunistą užsienio reikalų ministrą Phoumi Vongvichit.

IŠ VISO PASAULIO

DACCA, Bangladeš (Bengalija). — Potvyniams besitęsiant per 49 dienas, žuvusių žmonių skaičius jau pasiekė 517. Daugumas mirė nuo choleros, kuri kilo potvynių aptvindytose plotuose.

DOL DE BRETAGNE, Prancūzija. — Pirmadienio naktį greitąjį keleivinį traukinio lokomotyvui ir 5 vagonams nubėgus nuo bėgių užmušta 10 žmonių, o 30 sužeista.

ATLANTA, Georgia. — UPI žiniomis rytą anksti sudrebėjo žemė. Drebinimas buvo lengvas, jaučiamas dviejose valstijose — Pietinėje Karolinoje ir Georgijoje. Didėsnių nuostolių niekur nepadarėta. Stipresni smūgiai pajusti 3:51 val. nakties (Chicago laiku) DeKalb rajone netoli Atlantos.

NEW YORKAS. — Kainos laikraščiams popierui jau nuo liepos 1 dienos yra pakilusios po \$20 tonai ir dabar vakarinės JAV už toną tokio popieriaus tenka mokėti po \$245.

MASKVA. — Sovietų Sąjunga praeitą antradienį, rugpjūčio 6 dieną, iššovė į erdves Kosmos 670. Tai yra vėliausias iššovimas visoje serijoje labai slaptai daromų eksperimentų erdvėje.

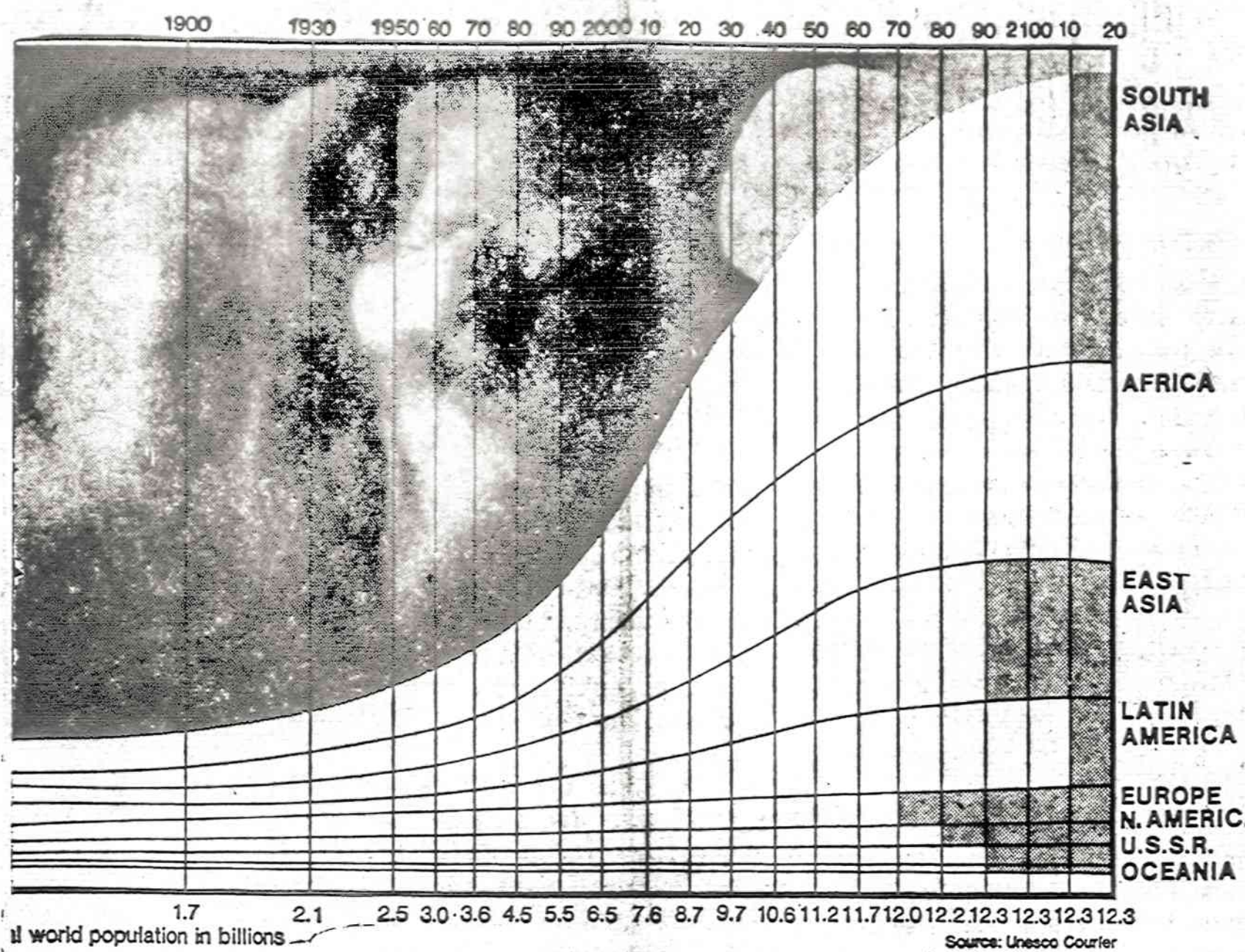
NIMES, Prancūzija. — Penki ginkluoti banditai, kaukėmis apsimovę, antradienį anksti rytą suėję į Nimes pasigrobė išsinešė kelis maišus persiuntiamų pinigų ir kitokių vertybės popierių, kaip spėjama, apie \$1 milijoną sumai.

WASHINGTONAS. — Vedybų praeitais metais Amerikoje padaugėjo vos puse nuošimčio, o skyrybų padaugėjo visais 9 nuošimčiais. Būtent, vedybų buvo 2,277,000, tai yra 8,000 daugiau kaip užpernai, o skyrybų buvo 918,000, tai yra 74,000 daugiau kaip 1972 m.

WASHINGTONAS. — Langus daužantieji "vandalai" pridaro mokesčių mokėtojams milijonus dolerių nuostolių. Per praėjusius ketverius metus mokesčių mokėtojai vien naujų stiklų suėję vienas Washingtono mokykloms sumokėjo \$2,265,000. Praeitais metais langų išmušta kiek mažiau kaip per 3 metus anksčiau, pasakė kongresmanas William H. Natcher (D., Ky).

HIROŠIMA, Japonija. — Kalbėdamas per 29 sukaktuves, kai II Pasauliniam karui besibaigiant į Hirošimą buvo numesta atominė bomba, šio miesto meras Setsuo Yamada atsišaukė į atominės ginklais šarvuotas Jungtines Valstybes, Sovietų Sąjungą, Britaniją, Kiniją ir Prancūziją, kviesdamas sunaikinti savo arsenalus ir išlaisvinti žmoniją iš nuolatinės susinaikinimo grėsmės. Hirošimoje nuo numestos atominės bombos žuvo apie 85,000 žmonių.

KARACHI, Pakistanas. — Nepavykusio atentato prieš premjerą Zulfikar Ali Bhutto metu žuvo pats pasikesintojas.

Kas valandą 8,000 naujų žmonių. Lentelė žemiau parodė, kaip sparčiai daugėja žmonija žemėje. Jungtinių Tautų apskaičiavimai, žemės gyventojai per ateinančią šimtmetį daugės visoje istorijoje negirdytu tempu. Lentelėje parodytas žmonių prieauglis, kuris turėtų būti sustabdytas Afrikoje 2120 metais, Europoje 2070 metais ir Pietų Azijoje 2110 metais.

LOS ANGELES AERADROME SUSPROGUSI BOMBA 2 ŽMONES UŽMUŠĖ, 36 SUŽEIDĖ

LOS ANGELES. — Antradienį 8:10 val. rytą (10:10 Chicago laiku) Los Angeles tarptautiniame aerodrome sprogo bomba du žmones užmušė ir 36 sužeidė, tris iš jų sunkiai. Bomba buvo padėta vienoje spintelėje, kur keleiviai pasidėdavo savo čemodanus ir kt. Iš sužeistųjų 17 nugabenta į ligoninę, trys kritikoje padėtyje.

Policijos inspektorius Michael Strong, buvęs per 100 jardu nuo sprogimo vietos, sakė kad visos tos sekcijos spintelės ir siena ir didžiuliai langai šimto pėdų plotu buvo sprogimo sujauti, susprogdinti ir išblaškyti. "Žmonės, perbloktai ant grindų, rėkė, šaukė pagalbos juodiems dūmams ir liepsnoms plintant". Sprogimo žuvusieji buvo tiek sudrasdyti, kad nebuvo galima atspėti, ar vyrai ar moteris. Vėliau koronerio lavoninėje buvo nustatyta jų tapatybė. Vienas, Harper Glass, 64 metų amžiaus, iš Ingelwood, Cal., antras Leonard Hsu, 46, iš Los Angeles, Pan American Line tarnautojas.

Kas bombą padėjo ir kokių tikslų, dar neišaiškinta. Jokio perspėjimo nebuvo gauta. Kelios valandos po sprogimo praėjus, gauti per telefoną keli pagrasinimai, bet bombų nerasta.

"Mes neturime jokios informacijos, kad kokia nors teroristų grupė būtų atsakinga už bombos sprogimą šiuo metu", pasakė FBI pareigūnas.

Chicagoj jau pagauti policininko žudikai

CHICAGO. — Į antrą dieną policijos rankose buvo du miesto pietinėje dalyje "veikiančios" teroristų gaujos nariai Willie Jefferson, 23 metų, ir Larry Collins, 16 metų amžiaus. Dar tebeieškomas trečias, kurį policija žino, ir ketvirtas, vairavęs automobilį, kuriuos piktdariai pirmadienio naktį pabėgo taverne nušovę policijos seržantą Otha LeMons. Policijos nuomone, ta gauja yra atsakinga už mažiausiai 8 taverių apipiešimą vien miesto pietinėje dalyje.

Turkai pradėjo smarkų puolimą

Šarvuotas Jungtinių Tautų vienetas atsistatęs paliaubų saugoti pasitraukė

LAPITHOS, Kipro Sala. — Turkijos kareiviai, žygiuodami paskui mortarų ir artilerijos ugnies priedangą, praeitą antradienį kaip lavina pasipylė iš Kyrenijos kalnų šlaitų, smarkiausiu puolimu priversdami graikų kariuomenę skubiai atsitraukti. Tai buvo pirma tokia ataka septynioms dienoms praėjus po paliaubų pasirašymo Genevoje, Šveicarijoje.

Grainakms prašant, Jungtinių Tautų šarvuotas vienetas bandė daryti intervenciją prie Lapithos miestelio, esančio 9 mylias į vakarus nuo Kyrenijos, bet turėjo skubiausiai atsitraukti iš visos tos srities, kai koncentruotai mortarų ugnimi vienas JT seržantas anglas buvo išverstas iš kojų. Jis išliko nesužeistas, bet kelios dešimtys sužeistų graikų buvo ambulanuose paskubomis visais keliais pavežti linkui Nikosijos sostinės.

Ankaroje Turkijos vyriausybė apkaltino Kipro graikus, kad jie esą Kipro turkus kaip nelaisvius ir įkaitus laiko "nežmoniškose sąlygose". Vienas Turkijos valdininkas tvirtina, kad Kipro turkai (kipriotai) esą kančiamai ir jų namai išplėšiami. Jis dar pasakė, kad Jungtinių Tautų tankintojai nepajėgia taikos palaikyti ir dėlto Turkų Tautos Saugumo Taryba susirinkusi penkis valandas tarėsi, kokių skubių priemonių imtis toms "nežmoniškoms sąlygoms pašalinti". Ką ta taryba nutarė, jis nepasakė.

Smarkios turkų atakos Kyre-

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Senato respublikonų vadai tariai, kaip įtikinti prezidentą Niksoną, kad jis atsistatydintų. Vadovybė renka įtakingiausius, kad galėtų logiškai kalbėti ir įtikinti prezidentą. Įtakingesnieji nenori į Baltuosius Rūmus eiti.

Respublikonų partijos vadai peria viceprezidentą Fordą į prezidentus, o jie patys jau renka politiką viceprezidento pareigoms.

Teisėjas Sirica vakar atidavė prokurorui Javorski dar penkis prezidento Niksono įkalbėjus magnetinius ritinius.

Respublikonų partijos vadai skleidžia gandus, kad prezidentas Niksonas, politikų spaudžiamas, nutaręs atsistatydinti. Jeigu jis neatsistatydintų, tai gali netekti \$60,000 metinės pensijos ir Washingtono negautų kambario ir kanceliarijos tarnautojų.

Viceprezidentas Ford vakar ištisą valandą tarėsi su Aleksandru Haig, Baltųjų Rūmų reikalų vedėju. Manoma, kad su juo buvo aptartos prezidento Niksono atsistatydinimo galimybės.

Permės koncentracijos stovyklose laikomi žydai pradžioje streiką. Jie protestuoja prieš sunkias darbo ir gyvenimo sąlygas.

200 Meksikos ūkininkų ir valstiečių ruošė protesto demonstracijas, bet Meksikos policija neleido jiems įžengti į sostinę. Ūkininkams pritaria grupė studentų.

Loterijai sekasi

SPRINGFIELD. — Tikėtai antros savaitės serijai pradėti parduoti praeitą antradienį ir šios serijos laimėjusių tikėtų traukimas bus ketvirtadienį, rugpjūčio 15 d. Traukimas įvyks Springfielde. Trečias traukimas bus rugpjūčio 22 d. ir įvyks Chicagoje.

nijos distrikto vakarinių pakraščių netikėtai užklupti graikai paskubomis stengiasi persitvarkyti.

NIKSONAS LAIKYSIS KONSTITUCIJOS, RENGIASI GINTIS SENATE

Prezidentas sukvietė kabinetą ekonominiams krašto reikalams aptarti

WASHINGTONAS, D. C. — Pirmadienio naktį ir antradienį prezidentą Niksoną buvo daromas nepaprastai didelis spaudimas, kad jis atsistatydintų. Įtakingiausieji respublikonų partijos vadai kongrese pareiškė, kad jie balsuos už apkaltinimą, o vėliau senate negalėsį jo ginti. Prezidentas buvo apskaičiavęs, kad senate yra 36 jorėmėjai. Vakara paaikėjo, kad tikrų rėmėjų gali būti tik 20. Partijos vadai nesupranta, kuriais sumetimais prezidentas Niksonas atidavė teismui reikalaujamas magnetines juostas ir viešai prisipažino, kad jis nedavęs kongreso komitetams pilnų informacijų.

Patarimas Niksonui pasakyti Kongresui

SACRAMENTO, Cal. — Kalifornijos gubernatorius Ronald Reagan, skaitomas numatomu pirmuoju respublikonų kandidatu 1976 metų rinkimuose, atsišaukė į prezidentą Niksoną, skatindamas eiti į Atstovų Rūmus ir palengvinti savo širdį pasakant visą Watergate istoriją, nors atsistatydinimo neminėjo.

Bet šį (trečiadienio) rytą spaudos konferencijoje jis pasakė: "Iki vakar aš nebuvau tikras, ar užtenkamai įrodymų už "impeachment" buvo Kongresui pristatyta. Dabar, pirmą kartą paaikėjo, kad nei Kongresui, nei Amerikos žmonėms nebuvo pasakyta visa tiesa apie Watergate."

Turint galvoje prezidento vakarykštį pareiškimą, dabar tikrai, kad jis būtinai ir tuojau turi eiti į Kongresą ir suteikti visą informaciją, kokią jis turi visu tuo reikalui.

Senatorius peikia receptų "politiką"

Wisconsino senatorius Gaylor Nelson, kalbėdamas Amerikos Vaistininkų Sąjungos (PMA) 121-me metiniame susirinkime Chicagoje, pagyrė Sveikatos, Švietimo ir Gerovės departamentą už jo potvarkį, kad vaistai pagal Medicare ir Medicaid būtų įkainojami "pigėmis, bendrai imanomis, kainomis", bet papeikė vaistų industriją už pos strategiją daryti obstrukciją ir trukdyti vyriausybės pastangoms išaiškinti ir suderinti dvi kainų rūšis, vad. "generic" ir "brand".

Sen. Nelson pakaltino PMA, kad ji trukdo farmacijos profesijai tarnauti visuomenei tinkamiausiu ir ekonomiškiausiu būdu.

Kiek JAV plentai užima teritorijos

WASHINGTONAS. — Plentų Naudotojų Federacijos išleistoje knygoje "Highway Fact Book" pranešama, kad gatvėms ir vieškeliams JAV-bėse yra užimta mažiau kaip 1 nuošimtis visos naudojamos žemės ploto. Visose Jungtinėse Valstybėse vieškeliai (plentų, greitkelių ir kt.) yra arti 3.76 milijonų mylių. Tai yra 18 nuošimčių daugiau kaip buvo 1921 metais. Tarpvalstybiniai (Interstate) plentai yra 42,500 mylių ilgumo ir užima tik vieno nuošimčio aštuonis dešimtdalius.

Antradienio rytą prezidentas Niksonas sukvietė specialų kabinetą posėdį. Kabineto nariai manė, kad prezidentas praneš apie nutarimą atsistatydinti ir bus aptartos priemonės valdžiai perleisti viceprezidentui. Prezidentas nustebino susirinkusius kabinetą narius pranešimu, kad jis juos sukvietęs ekonominiams krašto reikalams aptarti. Jis matė, kad infliacija giliau leidžia šaknis, ir nori, kad kabinetas imtųsi priemonių infliacijai sustabdyti.

Kabineto posėdyje iškilo ir prezidento atsistatydinimo klausimas. Prezidentas kabineto nariams aiškiai pasakė, kad jis nesirengia atsistatydinti. Kraštas valdomas konstitucija. Prezidentas yra pasiryžęs konstitucijos laikytis. Jis mano, kad atstovų rūmai dabar prezidentą apkaltins ir senatas turės jį teisti. Prezidentas yra pasiryžęs gintis. Prezidentas nori išaiškinti priežastis, privėdusias prie Watergate bylos.

Prezidentas padarė klaidų ir jas apgailestauja, bet prezidentą vertė imtis nepaprastų priemonių svarbių krašto gynybos reikalui. Prezidentas pataria neužmiršti, kad praeitais metais buvo išvagyti svarbūs krašto saugumo dokumentai. Tuo metu veikusios įvairios įstaigos nepajėgė išaiškinti tikrų dokumentų vagių ir nenustatė, į keno rankas tie dokumentai arba jų kopijos pateko. Vienas įstaigos varžė veikiantieji įstatymai, o kiti neturėjo reikalingų priemonių. Prezidentas, aiškindamas savo veiksmus, nurodys senatui krašto saugumui kylantį pavojų. Dokumentų vagys išiešinti, o prezidentas bus teisiamas.

Kongreso atstovai tariai apie naujai susidariusią padėtį. Reikalas palengvėtų, jeigu prezidentas atsistatydintų. Tada viešioms nereikėtų jo kaltinti, kiems jį ginti. Bet reikia neužmiršti, kad pats prezidentas yra teisininkas. Jis pats yra pasiryžęs gintis.

Demokratų partijos vadai yra pasiruošę kaltinti ir teisti prezidentą, tuo tarpu respublikonų tarpe yra didžiausia konfuzija. Viesi norėtų, kad prezidentas atsistatydintų, ir prezidento pareigoms būtų prisaikdintas Gerald Fordas. Tuo tarpu prezidentas nesijaučia nusikaltęs ir nesirengia atsistatydinti. Jis padaręs klaidų, už klaidas galisi, bet nenusikalto.

LA TUQUE, Kvebekas, Kanada. Pirmadienį dingęs beskrįdamas Laurentian Air Service DC-31 lėktuvas su 11 asmenų rastas nukritęs Laurentian Parko srityje. Policijos pranešimu, "mažiausiai du žmonės dar gyvi". Apie likusius 9 žmones žinių dar nėra.

VARŠUVOS SUKILIMAS

Kaip Himmleris formavo brigadas Varšuvos gyventojams skęsti

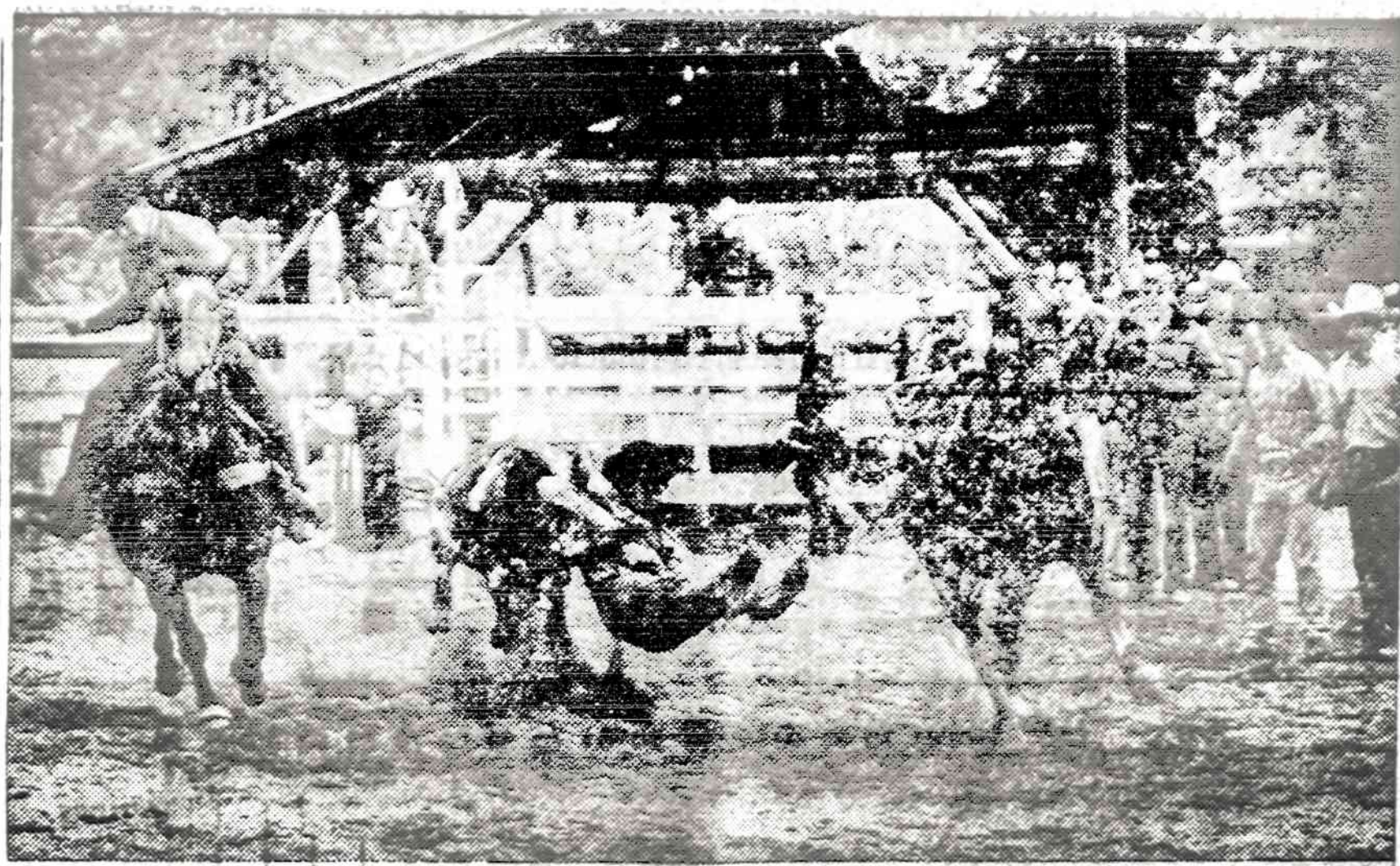
IV

"Susitvarkyti su lenkais" Hitleris buvo pilnai pavesęs savo kruviniausias sėbriui, SS, Gestapo ir visų rūšių hitlerininkų policijos vyriausiajam vadui Himmleriui, apie kurį Lietuvių Enciklopedijoje pasakyta, kad gimęs 1900, nusizūdęs 1945 metais "vokiečių nacių veikėjas, profesijos agronomas. Jau 1923 metais dalyvavo nacių surengtame Miuncheno puče. Nuo 1929 metų SS dalinių viršininkas. Nuo 1934 Gestapo viršininkas, vėliau visos policijos viršininkas. Suėmė į savo rankas ginkluotų partizanų vadovavimą ir sudarė tvirtiausią atramą Hitlerio režimui. Įsteigė 17 koncentracijos stovyklų. Vienas žiauriausių vokiečių nacių vadų, vykdes karo metu gyventojų deportacijas bei žudynes; 1943 vidaus reikalų ministras, 1944 po Hitlerio atnate, armijos vadas".

Mažai pasakyta, bet daug. Dr. Tadeusz Bielecki (Kalifornijoje) straipsnyje "Mušio dėl Var-

šuvos trisdešimtosios sukak-tuvėms" rašo:

"Per 63 dienas tęsėsi mirtinas mušis dėl Varšuvos, dėl kiekvie-no namo ir dėl kiekvienos gatvės. Jau rugpjūčio 11 d. vokiečiai paskebė per radiją, kad Varšu-vo sukilimas nutrauktas. Tai buvo po Wolia ir Ochocie (miesto dalių) skerdynių. Vokiečiai ne-galėjo susitaikinti su mintimi, kad jie neišgali sulaužyti su-killių atkaklumo. Hitlerio 9-ji armija, sustiprinta SS, polici-jos daliniais ir RONA brigada (Rusųkaja Narodnaja Osvobo-ditelnaja Armija) vykdė masi-nes civilinių gyventojų skerdyn-nes kiekvienoje užimtoje vieto-je. (Vien Wolia rajone išskers-ta 50,000 gyventojų). Ypatin-gai barbariškumu pasižymėjo RONA brigada. Aiškiai skam-bėjo Himmlerio įsakymas: "Kiekvieną gyventoją reikia už-mušti. Neleidžiama jokių ne-laisvių imti. Varšuva turi būti sulyginta su žeme ir tuo būdu

Amerikoje daug kur kaubojų sugebėjimai dar labai vertinami. Montanoje yra speciali mokykla, kur jauni mėgė-jai išmoka parversti bėgantį jautuką ir jį greit surišti. Šis menas vadinamas "bulldogging". Šioje mokykloje dėsto patyrę kaubojai.

turi būti padarytas atgrasinan-tis pavyzdys visai Europai". Pa-našų įsakymą gavo visų Varšu-voje operavusių vokiečių viene-tų vadai. Himmlerio įsakymas Dirlevangeriui buvo panašus kaip ir Reinefarth'ui (RONO's brigada) vadovavusiam vietoje Kaminskio). Niurembergo teis-me Ernst Rode pateikė to įsaky-mo tekstą, kurs reikalavo, kad: "Varšuva turi būti sulyginta su žeme, o Dirlevanger turėjo vis-us įgaliojimus ir turėjo pilną teisę žudyti ką tik norėjo pagal savo pomėgį".

Po 63 dienų kovų griuvėsiuo-se, be amunicijos, vandens ir maisto, Varšuva turėjo kapitu-liuoti. Spalio 1 d. Krašto Armi-jos vyriausioje būstinėje pasi-tarus padarytas galutinis nuo-sprendis — kapituliuoti. Sukilė-liai ir visi civiliai gyventojai pa-teko į vokiečių lagerius. Liku-sius pastatus hitlerininkai su-sprogdino. Himmlerio įsakymas buvo išpildytas. Varšuva liko sunaikinta. Nuostoliai žmonė-mis buvo milžiniški. Užmuštų ir dingusių sukilėlių priskaito-ma virš 22,000, o civilinių gyven-tojų nuostoliai apskaičiuota iki 200,000".

Himmleris pristato Dirlevangeri

Apie antrosios skerdikų bri-gados, tikriaus SS baudžiamojo pulko vadą Oskarą Dirlevangerį pats Himmleris gauleiterių kon-ferencijoje kažkur Rytų Pru-sijoje 1944 metų rugpjūčio 3 d. papasakojo:

"...1941 metais aš suorgani-zavau brakonierių pulką" Dirle-vangeriui vadovaujant. Dirle-vangeris pats yra geras vyras švabas, dešimtį kartų sužeistas, tikras charakteris — truputį keistas, kaip man atrodo. Aš ga-vau iš Fiurerio leidimą iš visų Vokietijos kalėjimų atrinkti vi-sus brakonierius, ar vartojusius ginklą ar nevartojusius savo brakonieravimo dienomis. Ži-noma, tai buvo spąstai. Iš viso jų (surinkta) apie 2,000. De-ja, tik apie 400 iš jų "tikrų ir vertingų charakterių" beliko šiandien. Aš papildydavau šį pulką žmonėmis ištyrimui į SS, kadangi su SS mes turime tik-rai labai griežtą teisingumo si-stemą... Kai to neužteko, aš pa-sakiau Dirlevangeriui: "Paga-liau, dėlko mums nepaieškoti at-tinkamų kandidatų tarp niekšų, tikrųjų kriminalistų, koncentra-cijos stovyklose?"

Atmosfera tame pulke daž-nai būna šiek tiek viduramžiška, praktikuojant fizinės baismes ir tam panašiai... Kai tik kuris nors kai paklaustas ar mes lai-mėsime karą ar ne, pastato akis, toks susmunka prie stalo ne-gyvas, kadangi kiti jį nušauna. Bet kas yra tas "gerasis švabas bičiulis", tas "tikras karakteris"?

Oskaras Dirlevangeris gimė Wurzburge, pietinėje Vokietijoje 1895 metais. Jis buvo politi-nių mokslų daktaras kol Frank-furto universitetas 1935 metais jam tą titulą atėmė, kadangi jis buvo nuteistas ir įkalintas už nepilnamečio išprievartavi-mą... SS generolas davė jam ne-

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIS

Kai Naujienos augo, mūsų rūpesčiai didėjo

Naujienos augo sparčiau ne-gu numatėme. Jau trečiais me-tais po persikėlimo į didesnes pa-talpas — 1840 S. Halsted, ir anos patalpos darėsi mažos. Buvo aiš-ku, kad teks ieškoti didesnių, nepasibaigus nei penkių metų su-tarčiai. Mažos patalpos trukdė mūsų bizniui.

Geras liudininkas dar tebėra Kostas Augustas. Jis, Grigai-čio prašomas, buvo pradėjęs dirb-ti "N." redakcijoje 1915 m. va-sarą. Grigaičiui patiko Augus-to rašymo stilius ir kalba, dau-giau pajavirinta žemaitiškumu, negu kitų rašytojų.

Taigi, Augustas atėjo, susita-garbingą paleidimą. Bet jis tu-rėjo kažkokius paslaptinius ir glaudžius "santykius su Gott-lob Bergeriu, pakilusiui iš tam-sios Juodojo Ordino pasaulio ir greitu laiku iškilusiui SS tarny-boje...

1940 m. birželio mėn. Dirlevan-geris buvo paskirtas vadu 2,000 tikrų ar tik įsivaizduojančių bra-konierių grupės, kurių daugumas buvo pabuvę Oranienburgo kon-centracijos stovykloje. Su šia gauja jis buvo išsiųstas traušinti partizanų grupes Lenkijoje, paskui Baltgudijoje. Kur tik ši laukinė, neraliuota valkatų gau-ja pasirodydavo, ten prasidėda-vo visuotiniai apipilėsimai, prie-vartavimai ir korupcija. Vieno SS teismo teisėjas surinko ganė-tinai įrodymų prieš Dirlevange-rį, kad Krokuvos policijos vadas Kruger galėjo jį areštuoti ir pa-grasino, esą "Jei ši kriminalis-tų gauja nepradings iš čia vie-nos savaitės bėgyje, aš pats juos sukimšiu į kalėjimą", ta "kri-minalistų gauja buvo nukelta į Rusiją. Pranešimai apie pasi-baisėtus nusikaltimus parody-davo, kur jie "veikdavo". Ta-čiau visos prieš juos iškeltos bylos būdavo nudedamos į krepšį, kadangi Dirlevangerio vienetas buvo labai svarbus kovai su par-tizanais. Bet ta gauja ir pati tu-rėjo baisių nuostolių ir kurį lai-ką vienetui papildyti nebebuvo likę brakonierių. Dėlto, opera-cijos Varšuvoje prasidėjus, ta "žudikų rinktinė", kaip ją vie-nas įsiutęs vokiečių armijos ge-nerolas pavadino, buvo papildy-ta 50 nuošimčiais iš paprastų ir užkietėjusių kriminalistų, 40 nuošimčių iš buvusių Sovietų ar-mijos narių. Likusieji 10 nuo-šimčių buvo grynai vokiečiai, ku-rie jokių kriminalistų rekordų neturėjo ir patys suprasti nega-lėjo, ką jie yra sau padarę isto-dami į Dirlevangerio rinkinį.

Rugpjūčio 5 dieną Dirlevan-geris Varšuvoje turėjo 16 kari-ninkų ir 865 vyrus. Kaunynėms išsivystant jis palaipsniui gavo 2,500 vyrų papildymų, iš kurių 1,900 buvo iš SS kalėjimo lage-rio prie Matzlau, netoli Danci-go. Varšuvos sukilimui baigian-tis jis beturėjo 648 vyrus.

(b. 4.)

I. Pr.

kui ir laikraščiai "Katalikai", nupirkome, rodos už ¼ kainos apynauji ano laikraščio Goss Comet presą ir suvilkome į savo spaustuve. Mažos patalpos ta-po dar mažesnės. Tada kilo su-manymas pirkti namą ir tam rei-kalui direktoriai išrinko komitetą, į kurį patekome Jamontas, Le-chavičius ir aš.

Taip pirkome namą

Bendrovė pinigų namui pirkti neturėjo. Pagrindinis kapitalas — \$15,000 buvo sudėtas į ma-šinas ir biznį, tai teko kombi-nuoti ir ieškoti tokio namo, ko-kį galėtume išmokėti.

Buvo proga nupirkti gerą na-mą — geromis sąlygomis, bet Naujienų nelaimė buvo ta, kad buvo išrinkti į direktorių šeši ka-pusiniai, kurie užprotestavo, sa-kydami, kad kapitalizmas esąs arti griuvimo, o kapitalizmui su-griuvus busi galima pasirinkti dar geresnių namų ir dar geres-nėmis sąlygomis. Anuos šešiis direktorius parėmė dar du svy-ruojantieji ir, Naujienos liko be namo.

Vėl teko kombinuoti ir veikti be direktijos pritarimo ir ži-nios.

Dabartinis Naujienų namas, esąs 1739 S. Halsted buvo par-duodamas. Prašė \$6,000 dol., o tie negalės, trečią dieną neatvyko. Ir nėjo tol, kol Naujienų vedėjai parūpino stalą, kėdę ir nors mažą kambarėlį. Tie "patogu-mai" buvo pasiekti 1917 m.

Panašus likimas ištiko ir Kos-tą Norkų. Norkus nesenai mirė Argentinoje. Jis Naujienose dirbo korektoriaus darba, bet neturėdamas patogios vietos at-sisėsti, mėnesį padirbėjęs, at-sistatydino.

Buvo vargo ir su laikraštinio popieriu. Galėjom pirkti tik tris ritinius (vėlenus), nes nebuvo vietos kur padėti. Padėtis dar pablogėjo, kai už-sidarius Jono Tananevičiaus ban-

Komitetas apžiūrėjo, imata-vo ir putarė, kad pirmame suk-s-te ir rusųje tips spaustuve re-dakcija, rastine ir popieriaus sandėlis, o 8 butus virš jų ga-lima išnuomoti. Nuomos gausim apie \$60 per mėnesį.

Pasikvietėm kontraktorių Jo-ną Jokantą, kad patvirtintų mū-sų numatytus pataisymus. Tą visą atlikom vakarais, bėgyje trijų savaitių. Tuo pačiu kartu supažindinom saviškius direkto-rius su visomis smulkmenomis ir, gavę jų pritarimą, įsidė-rjom namą už \$5,000 ir, tokią pat sumą paskolos užsitikrinom pas vieną mums artimą biznierių, bučeri, gyvenusį Canal Port ave.

Kai susirinko direktoriai, be dviejų kapsukinių, komitetas ra-portavo savo patyrimus namo reikalu. Gugis pasiūlė rezolu-ciją pirkti komiteto gusideretą namą ir įpareigoti valdybą ben-drovės vardu pasirašyti visus pirkinio dokumentus ir paskolos notas. Komiteto raportas ir re-zolucija buvo priimta be dis-kusijų, 11 balsų prieš — 0. 4 kapsukiniai nebalsavo.

Mūsų su Jomantu sudėjom po-150 rankpinių, Gugis per-žiūrėjo namo popierius, ponas Giraitis davė \$5,000 paskolos ir taip Naujienų bendrovė, be sa-vo kapitalo nusipirko namą.

Skolų išmokėjimas buvo ki-tas reikalas. Juozas Šmotelis

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai, Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

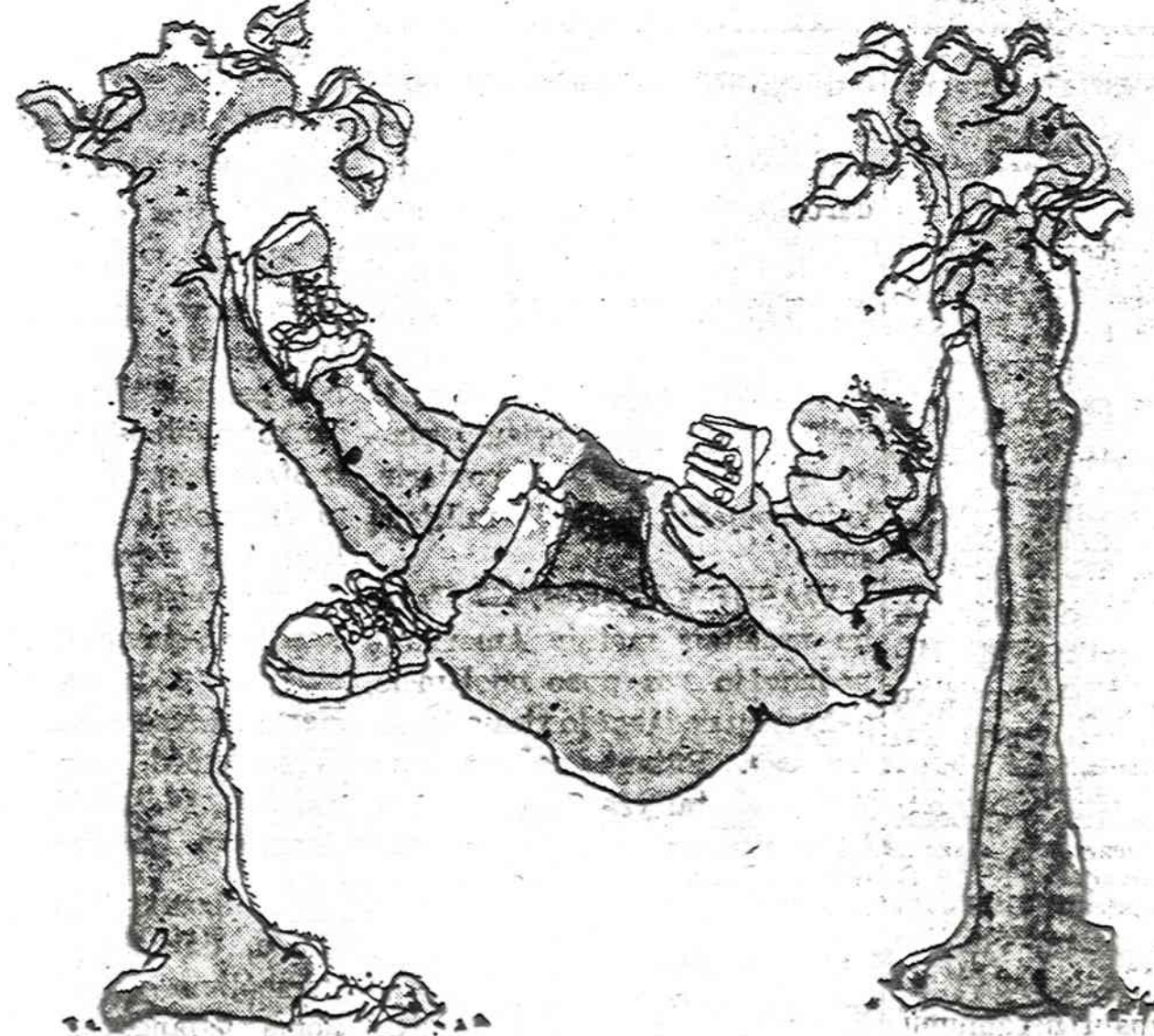
Abi knygos gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Illinois 60608

No Sweat Savings.

Sometimes the hardest work of all is trying to save a few extra dollars. Those everyday necessities just seem to eat up your paycheck until there's nothing left to tuck away for the future.

But there is an easy way to build a nest egg. The Payroll Savings Plan. Just sign up where you work, and any amount you specify will be set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's so simple, you almost forget your money's there working for you.

And, pretty soon, you'll be surprised at how your savings have grown. The Payroll Savings Plan. Takes some of the perspiration out of planning ahead.

Take stock in America.

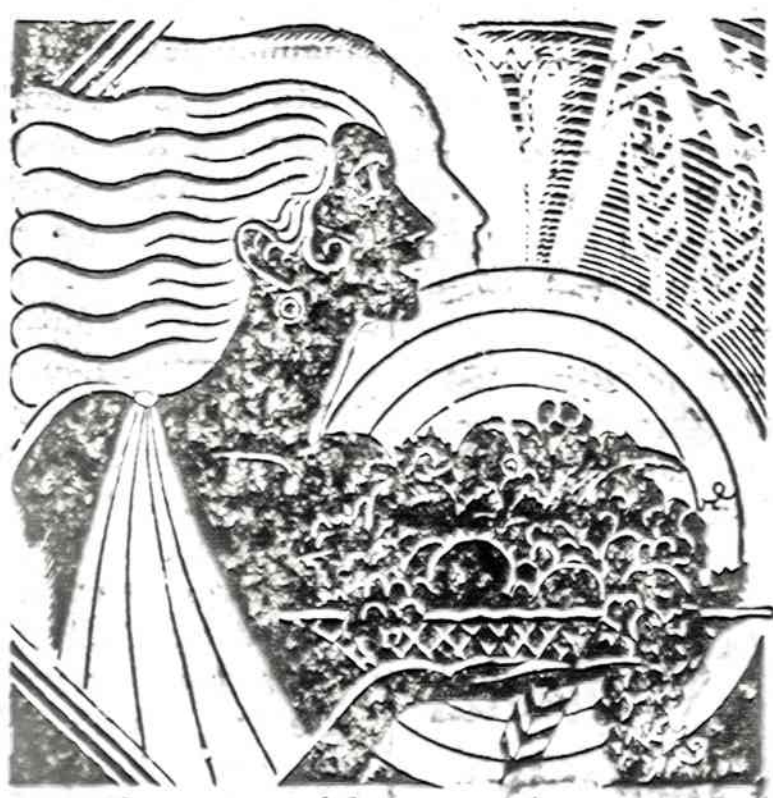
Bonds mature in less than six years. New U.S. Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity. If you sell them before they mature, you may lose some of the interest you have earned. You must keep your bonds in a safe place. Do not lose them. Do not let them get lost.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

NAUJIENU RUDENINIS PIKNIKAS

IVYKS SEKMADIENI,

Rugsėjo mėn. 8 d.

POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į "N." pikniką

Spaudos pabiro

PILKASIS DIDVYRIS

(Jeronimo Ciceno 65 metų sukakties proga)

„Tavo palikti daiktai mumyse vietos ieško;
Tavo miestas tartum liūdesys sunkus atsigula širdy —
Ir negalime mes jo iš gyvo kūno sau išplėsti,
Nes mus nuodija jo sukurta tik tau daina skaudi...
Mes išeiname į prieblandą, į naktį gūžią,
Nors pasauly vasara ir saulė išdidi,
Bet mes žiūrime į tavo menką žiburį nuliūde,
Tavo skausmą nešdami kaip akmenį širdy“...

A. Nyka - Niliūnas

„...eilinis pilkas didvyriškumas yra visų didysis...“

Jeronimas Cicėnas

Jeronimas Cicėnas

Taip, Jeronimas Cicėnas, ilgametis „Dienų skeveldrų“ kūrėjas Naujienose. Kam įdomu jo

gimtaviets vardai, gimimo ir gyvenimo datos, jo duoklė mūsų periodinei ir neperiodinei spaudai, jo nuolatinės kovos už Lietuvą ir jos širdį — Vilnių; taip pat žinojimas, kodėl „Dienų skeveldros“, kaip pastovi skiltis Naujienose, jau praeities darbas, — tas tepasiskaito Alfonso Nako rašinį, „Jeronimui Cicėnui 65-ri metai“, esantį š. m. liepos mėn. 24 d. Naujienų nr. 160. Ten viskas, glaustoje, bet labai vaizdžioje formoje išdėta. Užtat čia nebėra reikalo nė kartoti...

Kas nėra girdėjęs Prancūzijos imperatoriaus Napoleono I-o išsireiškimo: „Spauda yra antroji pasaulio galybė“? Pirmoji galybė, aišku, yra kariuomenė. Kaip joje, taip ir spaudoje dar-

J. AUGUSTAİTIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$2.00

Net vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis knygos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, bet ir Lietuvos gyvenimą ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmogų tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti „Naujienose“ darbo valandomis. Kas negali užsakyti „Naujienos“, tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdami 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasiusime.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui iškleisti mažutį deimantų spindulį žieda, apkašo medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis. Vaidiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 128 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butky Jūzė, EILĖRAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VĖTROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROŽIŲ SVENTĖ. Eiliuotų pasakojimų apie 3 išvietintus lietuvaites senovės laikais: su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI. Antano Baranauko „Anykščių šilėlis“ vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ. 5-ii lyrikos knyga. 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuotų kūrinių liai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Biologas Arthur Hageman, kaip matyti, auginą milijonus uodų, muselių ir kitokių kandančių piktvaibių, bet visai geram tikslui — išrasti efektingus „vaistus“, kad jie kraugeriai vengtų žmogaus iš tolo. Biologas Hageman dirba Johnson Wax biologijos centre Racine, Wis.

buojasi didelis skaičius visokio išsilavinimo, profesijų ir nevie-nodo sugebėjimo asmenybių. Nuosavos kariuomenės mes, lietuviai, nebeturime, bet kol kas galime pasididžiuoti, nors kuklia, bet darbščia žurnalistine armija, kurioje Jeronimas Cicėnas yra buvęs ir pasiliks vienas ryškiausių, vienos gabiausių, vienas originaliausių ir vienas kovingiausių, kuris, anot Alfonso Nako „...savo Skeveldrose ma-la pacituotus priešus, vistik, ar jie būtų raudoni, ar mėlyno kraujo, ar šovinistiniai gudi“.

Jis, savo nepalyginamu rašymo stiliumi savo nemeluotu jausmo karštumu ir širdies krauju, kaip pilkasis didvyris, malė tuos Lietuvos priešus lenkų okupuotoj Vilniaus ir jos krašto lietuviškoje spaudoje; tą patį tęsė tremtyje spaudoje Vakarų Vokietijoje ir, atkakęs į šį laisvės kraštą — USA, nepalįstamai tebetęsia iki šiandien

Tuo už Lietuvos laisvę kovos troškuli ir pasiryžimu uždegdamas ir paskatindamas ne vien tam laikraščiu rašėjęs, bet ir plačiuosius jo skaitytojų sluog-snius. Tai karys, kuris nežinojo ir nepažįsta nuovargio, nė kapituliacijos nuotaikų. Kas jo raš-tus, jo „Dienų Skeveldras“ skaite ir į jas įsijautė, gali būti liu-dininku šio teismo teisingumu.

Drįstų nesutikti su kolegos Alf. Nako teigimu: „...jei kas imtų mane kvosti, jei prie sienos spirtų ir lieptų gerai pagalvoti, argi tikrai J. Cicėnas tik apie Vilnių bei jo problemas terašo, ar neliečia ir kitų temų, tai visvien tvirtinčiau, kad, taip, tikrai, tik apie Vilnių“ (pabrauk-ta Alf. Nako).

O, ne, ne! Kolega Alfonsai! Smarkiai klysti. Tik prisimin-kite J. Cicėno pokarinę V. Vo-kietijoje redaguotą „Kelyje Tė-vynėn“. Ten randame daugelį jo sukurtytų rašinių, remiantis Vinco Kudirkos „Tėvynės Var-pais“. Juose ne tiek apie Vilnių, kiek, apamai, apie Lietuvos lais-vės ir laisvinimo reikalus. Atsi-grežkime į jo „Dienų Skeveld-ras“, atspausdintas Naujienose ankstyvaisiais ir šį kraštą „dipu-ky“ anplūdžio laikais. Ten, to-se „Skeveldrose“, net su kaupu verdančių kitokio pobūdžio te-mų. Užtat, šiaip ar taip, Jeroni-mo Cicėno mes negalime įtarpin-ti, nors ir į plačius, vien Vil-niaus problemas rėmus, J. Cicė-nas turėjo ir tebeturi plačiausius aro sparnus, kurių mostai sie-

kė ir tebesiekia daug platesnius negu Vilnius lietuviškus plotus. Šioms, draugiško pobūdžio dis-kusijoms baigti peršasi sprendi-mas: suieškokime, surinkime po įvairius laikraščius paskleistus jo rašinius, suredaguokime juos ir išleiskime knygos pavidale, kuriai duokime jai atitinkamą pavadinimą: „Dienų Skeveld-ras“. Ir iš to pamatysime Jeronimo Cicėno talento ir jo lie-diamų temų platumas.

Truputėlis asmeniškumų. Je-ronimo Cicėno niekada nepaži-nojau ir nepažįstu asmeniškai. Tai — „terra incognita“. Ta-čiau jis, vos jo rašinius pradė-jau skaityti, veikė mane savo rašymo stiliumi ir minčių pla-tumu. Ir mokiausi iš jo, ir, kai kur pamėgdžiojau jį. Aišku, ne-sėkmingai, nes „daug yra pa-šauktų, bet maža išrinktųjų“. Ir mano vedama Naujienose skil-tis, vardu „Spaudos pabiro“ at-sirado Naujienose J. Cicėno „Die-nų Skeveldrų“ skilties įtakoje. Jis buvo ir pasiliko savo skil-ties ir joje esamų rašinių tikra-sis valdovas, o „pabirininkas“ — blankus jo pamėgdžiotojas. Ma-nau, kad nėra jokios gėdos prie savo nesugebėjimų prisipažinti...

Anais metais, kai J. Cicėnui sukako 50 metų, jis Nalijienose savo „Skeveldrose“ juokomis pa-rašė: „...prieteliai, tos mano am-žiaus sukakties proga išgerkite po „stopkutę“ ir mano sveikatą“. Kaip tikras girtuoklėlis, ta „ske-veldrininko“ pageidavimą net dviguba porcija išpildžiau ir apie tai parašiau „pabirose“. Į tai su-kaktuvininkas atsiliepė asme-nišku laišku ir padėka už „šnap-sinį“ jo pagerbimą. Iki pat šios dienos, reikiamomis progomis, pasikeičiamie asmeniškais svei-kinimais ir linkėjimais. Didžio-juosi turis garbės pažinti „pil-kąjį“ mūsų spaudos didvyrį nors raštiška pažintimi.

Kadangi Naujienų bendradar-bis — Alfonsas Nakas įsakmiai pabrėždamas, parašė Naujieno-se, jog Jeronimas Cicėnas te-rašo mūsų amžinosios, kunigaiš-čio Gedimino įsteigtos sostinės Vilniaus tema, nebedrįsdamas su juo ginčytis, leidžiu pačiam tos temos autoriui tarti žodį Naujienų skaitytojams, kurie, gal būt, dėl tam tikrų priežas-čių tų sukauktuvininko žodžių ir minčių nėra girdėję ir skaite. Žemiau pateikiamos ištraukos yra paimtos iš Jeronimo Cicėno knygos, vardu: „Vilnius tarp au-drų“.

Apie Vilnių aplamai:

„Vilnius... Ir lyg žaibas blyk-teria atminime senas, bet am-žinai gyvas šilumos jausmas. Ar tu būtum vienas iš straipte-lių įsibėgėjusio darbo grandy, ar smegtum į miegą, kai jau nak-tis ir raumenys, taipgi smege-nys pervargę, pats ar būry, ke-ly ar namuose visai nesiviltai perkylėi erdvė ir esi ten, anaten, kur mūs tikrieji, nesgi gimtieji, namai ir kapai, ir esi veidas veidan su tėviške.“

Vilnius... Ir lygu saulė, kai braukia nuo žemės liūtis ir ūka-ną, ateina pas tave, pas mane,

Kokie žmonės laikomi nesveikapročiais?

Neseniai dr. A. Gusenas gana plačiai aprašinėjo „Naujienose“ apie beprotnamių pradžią Ame-rikoje ir kitose pasaulio vietose (straipsnyje: Beprotystės isto-rija). Visa tai buvo įdomu pa-skaityti. Bet nebuvo nurodyta, kaip šiais laikais tikrumoje el-giamasi su tais vadinamais ne-sveikapročiais.

Jei mesime žvilgsnį į dabar-tinę Rusijos komunistų imperi-ją, tad pamatysime, kad tenai pirmoj eilėj nesveikapročiais lai-komi tie, kurie pasižymi ateiz-mo priešininkais. Dažnai tenka paskaityti mūsų spaudoj, kaip Lietuvos įvairiose vietose žiau-riai persekiojami tie žmonės, ku-rie pasižymi religingumu; ir visi tokie žmonės laikomi dabartinės valdžios pareigūnų nesveikapro-čiais. Panašiai būdavo ir senai-siais laikais, kada buvo visur įsi-galėję visokie diktatoriai, kurių

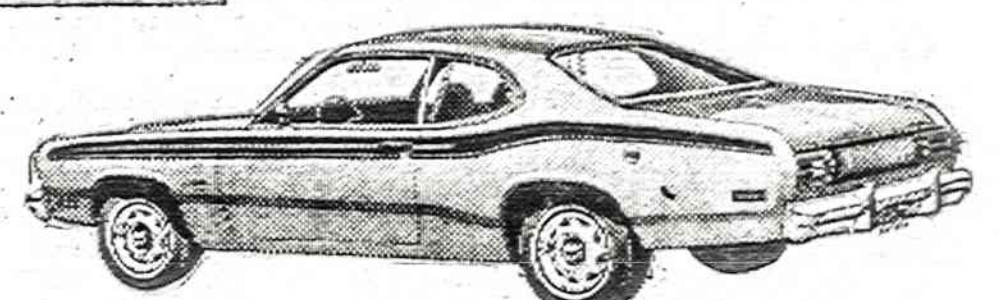
įsakymais būdavo žiauriai kanki-nami vadinamieji nesveikapro-čiai, nepripažįstantieji diktato-riškos valdžios.

Aprašinėdamas nesveikapro-čių prieglaudą Amerikoje dr. A. Gusenas dar pasako, kad yra privačių prieglaudų, kurias iš-laiko savo lėšomis tam tikros šeimos. Mat, pasitaiko tokių at-vejų, kai senų tėvų vaikai, sū-nūs arba dukterys, nusprendžia nebelaikyti savo namuose savo pasenusių tėvų ir juos apgyven-dina vadinamoje prieglaudoje, pasiteisindami savo sugalvotu reiškinio, kad, anot jų, tie pase-kę žmonės esą jau nesveikapro-čiai. Jei tinkamai būtų ištiria-mi tie asmenys, kurie buvo pasi-ryžę apgyvendinti savo artimuo-sius tokiose prieglaudose, tad tektų pastebėti, jog tokie asme-nys, įgrūdę savo artimuosius į prieglaudą, patys yra nepilna-pročiai, nes protingi žmonės to-kių nuotykių nesudaro.

A. Kelmutis

1974 Plymouth-Chrysler-Imperial

Duster 2-Door Hardtop
\$2,695.00 — 6 CILINDERIŲ, PIGI LICENCIJA

- Mes stengiamės duoti lietuviams geriausią patarnavimą ir geriausią pirkimo sąlygas.
- Turime jaunuoliams mašinų pradedant nuo \$100.

BALZEKAS MOTORS
4030 So. Archer Tel. VI 7-1515

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

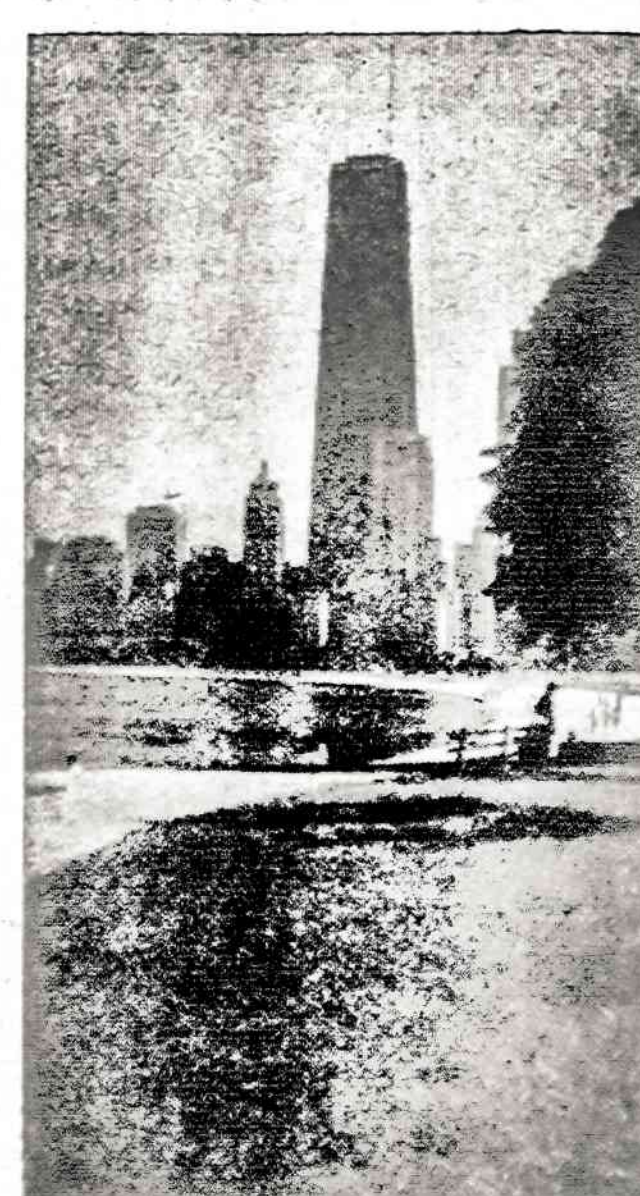
II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti „Naujienose“ už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį „Atsiminimų ir minčių“ tomą (neįrašta) už \$2.00.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di-delius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pa-siekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben-druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Sutaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė-nesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE 30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.50
Nauijienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Australijai reikia pasakyti

Jeigu Australija, pasinaudodama savo gastrolieriaus trumpa kelione ir kreiva informacija apie sovietų karo jėgų ir policijos okupaciją, nutarė pripažinti Lietuvos aneksiją prie Sovietų Sąjungos, tai kiekvienas australas turėtų užgirsti lietuvių ir pasaulio nuomonę apie šį neteisėtą ir nepateisinamą australiečių žingsnį.

Pirmiausia turėtų prabilti pačioje Australijoje gyvontieji lietuviai. Baisą prieš Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos turėtų kelti seniai Australijoje gyvontieji lietuviai, turėtų protestuoti gerai įsitaisę jų vaikai, bet dar garsesnis balsas turėtų būti lietuvių tremtinių, ten nuvykusių Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje.

Gaila, kad Australijos lietuviai neparodė reikalingos vienybės. Visi skaudančia širdimi skaitėme prieš trejus metus kilusį konfliktą dėl lietuvių leistų laikraščių redaktorių. Tikrumoje tada konfliktas buvo kilęs ne dėl redaktorių, bet dėl laikraščio vestos politikos. Jau tada Australijos lietuvių tarpe kilo konfliktas dėl "bendradarbiavimo" su kraštu. Australijos lietuviai manė, kad niekas į mažos tautos ir dar mažesnės grupės lietuvių ginčą nekvepia dėmesio. Tą ginčą labai atidžiai sekė ir tebeseka ne tik sovietų agentai, bet ir Australijos visuomenės veikėjai.

Australai žino, kad rusai pavergė visą Lietuvą. Kiekvienas lietuvis — turtingas ir beturtis, profesionalas ir amato neturintis, mokytojas ir aukštos mokyklos nelankęs — tapo sovietų sistemos vergu. Nuo sovietų vergijos išsigelbėjo tik tie išbėgusieji į užsienius. Dalis išbėgusių pateko Australijon. Australams būtų suprantama ir aišku, jeigu visi pabėgusieji ne tik pasmerktų sovietų okupaciją, bet vieningai ir griežtai kovotų prieš tokius sovietų smurto veiksmus. Australams bus sunkiau suprasti lietuvių, pabėgusių nuo sovietų priepuolių, ir vėl norinčių palaikyti "kultūrinį ryšį". Australijos politikai negalėjo suprasti, kaip Australijos lietuvių grupė, gražiai dainuojančiai sirenai atvažiavus, sutiko išnešti iš salės Lietuvos vėliavą. Visi žino, kad kiekvienam lietuviui daina yra svarbus dalykas, bet kiekvienam aišku, kad krašto laisvė yra dar svarbesnis. Lietuvis be dainos gyventi negali, bet lietuvis nenori vien tik liūdnas dainas dainuoti. Liūdnas dainas jis dainavo caro okupacijos metais, liūdnas dainas jis dainuoja ir šiandien, kai rusai

MŪSŲ UZDAVINIAI ŠIĄ DIENĄ

Aktualieji darbai

P. STRAVINSKAS

Australijai išdavus Lietuvą vietų Sąjungą, mums reikia gėdingu Sovietų smurto pripažinti, kaip neva teisės aktu, kuriuo Lietuvos tauta "laisvai", taravimą, protestą Australijos "savanoriškai" įsijungusi į Sovietų Sąjungą.

komunistai pavergė visą kraštą. Bet negalima leisti okupantui išnaudoti jautrios lietuvių širdies.

Kol Australijos valdžioje buvo liberalai ir konservatoriai, jokios kalbos valdžios sluoksniuose nebuvo apie pavergtų tautų ir sovietų karo jėgų pagrobų žemių pripažinimą grobikui. Kai paaiškėjo, ką sovietų agentai ruošė pačiai Australijai, tai Australijos valdžia nutraukė santykius su Sovietų Sąjunga ir išvydo visus Maskvos agentus. Reikalai pablogėjo, kai valdžios priešakinis atstotojas jokių principų neturintis Gough Withlan. Būdamas darbietis, turėjo, rodos, bent pas lietuvius darbiečius, lietuvių socialdemokratų pasiinformuoti, ką toks jo žingsnis atneš pavergtus Lietuvos darbo žmonėms. Greičiausiai, kad Withlanui parūpo prekyba, jis nori gauti Lietuvoje gaminamų dviračių. Bet jam taip pat reikėjo išaiškinti, ką lietuviai, dviračius gaminusieji, gaus. Pats Withlanas turi žinoti, kad dviračius teks gaminti lietuviams darbininkams, o pinigus už pagamintus dviračius pasiims Maskva.

Whitlano vyriausybė, pripažindama Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą, sulaužė tarptautinį darbo žmonių solidarumą ir pateisino rusų primestą lietuviams darbininkams vergiją. Whitlano vyriausybė, pradėjusi prekiauti Lietuvoje gamintais produktais, naudosis vergų darbu.

Australijoje darbininkų teises apsaugo veikiantieji įstatymai, tuo tarpu rusų pavergtoje Lietuvoje darbininkai nebeturi jokių teisių. Nepriklausomoje Lietuvoje darbininkai daug geriau gyveno, negu karo metu rusų okupuotoje ir jau kelinti metai prie Sovietų Sąjungos prijungtoje Lietuvoje. Lietuvoje valstietis galėjo naudotis savo darbo vaisiais, o rusų pavergtoje ir komunistų valdomoje Lietuvoje lietuvių darbininko darbo vaisiais naudojasi sovietų valdžios pastatyti ponai. Australijoje veikia darbininkų profesinės sąjungos, kurios gina darbininkų reikalus, tuo tarpu komunistų valdomoje Lietuvoje darbininkų reikalus ginančių profesinių sąjungų nėra.

Visos Amerikos lietuvių organizacijos pirmiausia turėtų pasiųsti Australijos ambasada ir vyriausybei labai griežtus protestus dėl neapgalvoto Whitlano vyriausybės žingsnio. Reikia planuoti ir kitus žingsnius, bet protesto telegramomis ir laiškais reikia užversti ne tik Australijos oficialias įstaigas, bet ir pačią Australijos vyriausybę. Reikia reikalauti, kad Whitlano vyriausybė atšauktų nutarimą pripažinti Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Vlikas turėtų rimtą pranešimą pasiųsti Australijos premjerui ir parlamento frakcijų vadams, bet Amerikos lietuviai savo protestą turėtų pranešti Amerikoje veikiančioms Australijos pareigūnoms.

Reikia turėti galvoje vieną dalyką: jeigu lietuviai neprotestuos prieš Australijos padarytą nusikaltimą, Maskva ras daugiau principų neturinčių vyriausybių, kurios pripažins Sovietų Sąjungai jai karo metu užgrobtus kraštus ir pavergtas tautas.

perdėm neteisingo ir Lietuvos tautai skriaudingo pripažinimo ir mūsų tautos bei valstybės išdavimo;

2) padaryti atitinkamus valios pareikšimus ir suteikti reikiamą informaciją žinių kičoms laisvojo pasaulio valstybėms bei tarptautinėms institucijoms, prašant jas saugotis Sovietų melagingos propagandos, kuria jie siekia įteisinti smurtinį Lietuvos valstybės įjungimą į jų Sąjungą, į jų tironiją, kaip neva pačios mūsų tautos valia, sakyti, "džiaugsmingai", "sava valia" užsidedant sau vergijos pančius;

3) šias teisingas informacijas, atskleidžiant okupantų Sovietų melą, teikti irgi tarptautinėms organizacijoms, besirūpinančioms tarptautiniu teisingumu ir tarptautine taika, kaip pvz., tarptautinę teisingumą organizaciją, pasirinkusią savo obsaliu "Taika per teisę", kuriai priklausot net daugiau kaip 110 tautų teisingininkai.

Kas ir kieno vardu tą turi daryti?

Pirmiausia, tą turi daryti Lietuvos laisvinimo veiksniai: VLIKas, LDT, ALTas ir PLB.

Veiksnių valios pareikšimai turi būti daromi vardu jų, ką jie atstovauja. VLIKas tuos valios pareikšimus daro ir informacines žinias su savo sugestijomis kitiems teikia jo atstovaujamos mūsų valstybės tautos (visų mūsų valstybės žmonių) vardu; LDT — Lietuvos valstybės, tegul ir siaurose įstatymo ribose, vardu; ALTas — Amerikos lietuvių, o PLB vadovybė — visų "pasaulio lietuvių", aiškiau sakant, visos mūsų išeivijos vardu.

Žinoma, teisinės galios gali turėti tik VLIKas, kaip tautos teisinės atstovybės (kaip tautos atstovavimo funkcijos) ir LDT, kaip Lietuvos valstybės valdininkų, valios pareikšimai, gi PLB ir ALTas, kaip jau anksčiau esu aiškinęs, gali turėti tik moralinės, politinės reikšmės, bet ir tas yra svarbu. Todėl te duoda tuos savo pareikšimus ir protestus, kam reikia, visi mūsų veiksniai, nors iš jų visų svarbiausią veikimą turi VLIKas, kaip tautos teisinės atstovybės, valios pareikšimai.

VLIKas dabar turi būtinai prisistatyti taisy savo valios pareikšimais, kaip vienintelę teisėtą, sutinkamą su Lietuvos ir tarptautine teise mūsų politinių grupių, kaip tautos politinės minties reikėjų ir vykdytojų, sudaryta mūsų valstybinės tautos atstovybė. Jis turi protestuoti prieš Sovietų įskamą, vad. "LTSR" neva valdžią, preten-

Ukrainiečiai intelektualai kalėjimuose

Rusijoje ir okupuotose kraštuose komunizmo siautėjimo laikais nei vienas rusas nebuvo įgrūstas ir kacetą už rusų kalbos kitiems primetimą ar rusišką tautiško puoselėjimą. Tuo tarpu okupuotose kraštuose rusų kalba padaryta privaloma ir priverstinai dėstoma mokyklose.

Ukrainiečiai nebe pagrindo skundžiasi pasauliui, aiškindami, kad jų kalba rusų diskriminuojama. Bet koks ukrainiečių tautinis pasireiškimas griežtiau siomis priemonėmis slopinamas. Ukrainiečiai intelektualai, bandę reikalauti jų kalbai lygių teisių, smarkiai baudžiami, grūdami ir kacetūs ar psichiatrinės ligoninės.

Keli ir mūsų lietuvių bandė aiškinti, kad visa tai būtų Stalino siautėjimo laikais. Girdi, dabar jau to nėra.

Bet štai ukrainiečiai duoda sąrašą 70 intelektualų, kurie buvo sugrūsti į kacetūs ar psichiatrinės ligoninės. Ir ne už kokių kriminalinių nusikaltimų, bet už reikalavimą savai kalbai lygių teisių su rusų kalba.

Jie visi nubausti jau nesant Staliniui, daugumoje po 1972 m. Bausmės skiriamos nuo 7 iki 25 metų, daugumoje sunkaus režimo kacetuose.

O čia patiekiu sąrašą ukrainiečių intelektualų, sugrūstų į kacetūs ar psichiatrinės ligoninės: psichologų — 4, rašytojų — 11, inžinierių — 2, literatūros kritikų — 4, profesorių — 8, generolų — 1 (gen. P. Grigorenko, kalintas kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse laikytas už reiki-

duojančią kalbėti ir veikti tautos arba vad. "liaudies" vardu, o iš tikrųjų tai veikiančia pagal okupanto diktatą, pagal jo nurodymus ir paliepimus, gautus iš bolševikinių centrų Maskvoje.

VLIKas turi ne tik trumpu žodžiu prisistatyti laisvajam pasauliui, tarptautinėje arenoje Lietuvos (valstybinės) tautos atstovybė, bet jis turi visiems jo sudarymo principų ir teisinės logikos dar nežinančioms tarptautiniams veiksniams pateikti įrodymų ir tuos tarptautinius veiksmus įtikinti, kad jo, kaip tautos atstovybės, teisiniai pagrindai yra neabejotinai tikri, kad jis, vadinas, yra kompetentingas kalbėti ir veikti mūsų pavergtosios tautos vardu.

Štai, šitie mūsų visų veiksniai, ypač gi VLIKas darbai ir uždaviniai yra aktualiausi, šios dienos ir šios valandos.

Pirmas žiūbuvis žagimasis ispanas — amerikietis Rymo katalikų arkivyskupas Robert Sanchez konsekrutas Albuquerque, Naujojoje Meksikoje.

PRAEITIS APYBRAIŽOS

Rašo JONAS VALAITIS

66.

Radau visus belaukiančius mane sugrįžtančio, tačiau turėtos gauti darbo viltys nepasitvirtino, nes sugrįžau kaip ir buvęs bedarbis. Globėjai mus ramino, patardami turėti kantrybės, nes Amerikoje darbų bus visiems. Iš tiesų, kiek ilgiau laukę, darbo radome.

XII

AIDAS IŠ KREMLIAUS OKUPOUOTOS IR PAVERGOTOS LIETUVOS

Sumaskolėjęs ir susovietėjęs Rūškys ieško Rūškį

"Sveika Lietuva, mano senelių žemė!"

Deja, čia Lietuvą sveikina sumaskolėjęs "tarybinis žmogus" Valentinas Rūškys, kurio tėvas yra kilęs iš Suvalkijos Pilviškių apylinkės, Balčiūnų kaimo. Šis tarybinis Rūškys pagarsėjo savo rusų kalba rašyta apybraiža "Tūkstančiai kelių", išversta į lietuvių kalbą ir įdėta į "Pergalės" žurnalo 9 nr. Kadangi čia rašančiam Rūškio tėvo ir senelių gimtos ir gyventos vietos artimai pažįstamos, yra proga Rūškio apybraižą vertinti ir atitinkamai papildyti. Būdinga, kad surusėjęs Valentinas Rūškys savo lietuvišką kilmę apybraižoje įrodinėja, pateikdamas net išties tėvo Saliamono gimimo metriką, Vilkaviškio klebono Lesnevskio pasirašytą. Paigėjęs savo Saliamoną tėvas norėjo išleisti į kunigus, bet Saliamonas iš kunigų semi-

narijos pabėgo, atsidūrė Peterburge, dirbo aptiekoje, mokėsi ir tapo provizorium. Deja, Peterburge gyvendamas surusėjo ir surusino čia gimusių savo sūnų Valentina, dabartinį apybraižininką. Valentinui Nevos pakrantėse tėvas pasakojo apie palinkusias prie Šešupės įeivas. Klausėsi ir lietuviškų tėvo pasakų, bet — tik rusiškai.

— Ir pats nežinau, — rašo apybraižoje, — kaip bus teisingiau. Tvirtai teiginau tikint vieną: ar aš lietuvis, ar rusas, literatas ar inžinierius — aš tarybinis. Ką gi, mano tėve, ačiū tau, kad tu savo kelią nukreipei būtent į Rusiją. Taip aš nemoku lietuvių kalbos. Bet užtat aš gimiau revoliucijos mieste, Lenino mieste, ir rusų kalba man tapo gimtoji.

Maža to, dabar jau ir visi jo giminės Lietuvoje — "tarybiniai žmonės" ir visi jie išmoksia rusų kalbą. Esą, jo tėvų Pažerių mokyklos mokytojas išmokė lietuviškų žodžių rašyti rusiškais raidėmis. Betgi čia sūnelis meluoja, nes Pažerių mokykloje caro metais mokė tikrai rusiškai, o rusišką raidės buvo brukamos suaugusiems. Ir be tėvo mokslo Valentinas Rūškys turėtų žinoti, kad anuomet lietuviškoji spauda buvo draudžiama ir kad dabar, rūšiams talkininkaujant, vėl vykdoma bauri rusifikacija ir, gal būt, nebe už ilgo bus brukamos ir rusiškos raidės — graždanka.

Ir kokios patyčios — šis sumaskolėjęs sovietinis agentėlis, atsibastęs Lietuvon, iškilmingai taria: "Sveika, Lietuva, mano senelių žemė! Sveika!" Ir priduria: "Aš dar visiškai nepažįstu tavęs, man beveik nežinoma tavo kalba, nors kažka-

da seniai Marijona Rūškienė kaip tik lietuviškai dainavo lopšinę ketvirtam sūnui — mano tėvui".

Vargšą nežinėlį galima pradžiuginti — paaiškinti, kas buvo jo tėvo tėvai Rūškiai ir iš kur yra kilusi lopšinė dainavusi Rūškienė. Deja, taip senelio Rūškio, taip senelės Rūškienės — Čižauskaitės tėviškės — jų ūkiai išsiskyrė iš apylinkės tuo, ką suvalkiečiai vadina "pabaigos". Taigi vienas keturių Valentino Rūškio tėvo brolių Jonas Rūškys, paveldėjęs tėviškės ūkį Balčiūnuose, dėl nevykusių vedybų, o iš tikrųjų dėl degtinės pamėgimo tėviškę pragėrė, buvo atsidūręs ir Amerikoje, bet grįžęs baigė dienas bastūno gyvenimu. Jono motinos Rūškienės tėvas Čižauskas, gyvenęs Marčių kaime arti Kudirkos Pažerių, be pamėgimo išgerti, garsėjo medžioklėmis ir melagio pasakomis. Vienas jo medžioklinių nuotykių buvęs toks. Čižauską labai viliojusios laukinės antys Pažeriu ežere. Bet bėda buvo ta, kad antys laikėsi viduryje ežero ir medžiotojo arčiau neprisileisdavo. Dėl to Čižauskas prie savo šautuvo storo vamzdžio galo pridūrė — pritvirtino dar antrą plonesnį vamzdį, kad šūvis toliau siektų. Į paigintą šautuvą įpylė visą saują parako, pakulomis kietai užgrūdė ir, pasisėmęs iš kišenės 12 stambių šratų — grankulkių, supylė į vamzdį ir pakulomis užkišo. Su šitaip paruoštu šautuvu nuėjo prie ežero, įsmeigė į žemę dvišaką lazda, kad išpraustų į tarpušakį vamzdžiu gerai nutaikytą šūvį. Nutaikęs ir šūvis pasikraipydamas, kad visoms antims tekėtų. Po šūvio visos 12 ančių išvirtusios negyvos, bet, kai saują iš kišenės sėmęs grankulkes, į saują, o ir į vamzdį patekusi vinis arklams kaustyti — uk-

nolis. Dėl to po šūvio ne tikai visos 12 ančių buvusios negyvos, bet ir uknolis, perlėkęs per ežerą, ten buvusioje pamiškeje prikėlė prie eglės pamiškę bėgusios lapė uodegą.

Po Čižausko mirties čižauskynė atiteko sūnui, kuris paveldėjo ne tikai ūkį, bet ir tėvo skolas. Medžioklės gabumo iš tėvo nepaveldėjo, bet buvo visais atžvilgiais nevykėlis ir neilgai trukus dalis ūkio žemės dėl skolų buvo parduota iš varžytinių. Ir likusioje žemėje ūkininkavimas nevyko. Kai nusigyventa jau iki vieno tiktai arkliai, Čižauskas ardavė lauką, prisikinkęs prie arkliai karvę, o taitai Suvalkijoje jau neregėti, negirdėti dyvai. Čižauskas — medžiotojo sūnus buvo tylus, pavyduingas ir kerštingas bukaprotis. Vienam savo kaimynui, jo paties žodžiais, — užėjęs pavėjui: naktį visas ūkis sudegė. Kiek vėliau, nežinia dėl kurios priežasties, ir paties Čižausko ūkyje kilo gaisras — išliko tiktai sena gyvenamoji trobelė. Kadangi po gaisro nebuvo tvarto karvei, tai žiemos metu Čižauskas karvę laikė trobos priemonėje ir tik tai per mėšlą, pro karvės užpakalį galima buvo įeiti į trobos vidų. Taigi Čižauskas jau prieš karus virto kolchozninku — nereikėjo laukti bolševikmečio.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE

DĖNRASTI "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GARSŲ LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Polaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —

3007 WEST 83rd PLACE

JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prilima ligonius pagal susitarimą.

Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ

CHIRURGIJA

Tel. 695-0534

Fox Valley Medical Center

360 SUMMIT ST.

ROUTE 53, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisai: HEmlock 4-5849

Razid.: 348-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.

antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 8-3 val.

ir septyniadieniais, skambinti 374-8012

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Westchester Community Klinikos

Medicinos direktorius.

1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.

VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir

kas antrą septyniadienį 8-3 val.

Tel. 562-2727 arba 562-2728.

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6122 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

2750 WEST 71st ST.

Tel.: 776-3717

Neatsiliepiu — skambinti

346-3900

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,

ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.

Kitiu laiku tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,

ketvirtadienį, nuo 3-7 val. vak.

Ofiso tel.: 776-2880

Naujas rez. tel.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos

Ofisai: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,

penktadienį ir šeštadienį 9-12 val. vak.

Septyniadienį 9-12 val. vak. pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso tel.: HEmlock 4-2123

Razid. tel.: GIBson 8-6195

Prilima ligonius pagal susitarimą. Dėl

valandų skambinti tel. HE 4-2123.

Jei neatsiliepiu, tai tel. GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Bandžai.

Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 9-8, Septyniadieniais 9-11

2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: PProspect 6-5084

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART FUND

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

Hot Springs lietuviai laike cigoje

BRONĖ TAUJENIS

Nežinia, kada pirmieji lietuviai pasiekė Arkansą ir kur jie apsigyveno. Vėlesnieji, sprendžiant iš daugumos vokiškų pavardžių, galėjo atvykti 19 amž. pradžioje, įsijungę į skaitlingą vokiečių ūkininkų grupę, kuri įsikūrė Mississippės pakrantėse.

Mišrių vedybų dėka, daugelis lietuvių ir vokiečių šeimų pasikeitė pavardėmis. Kaikurios grynų ir mišrios šeimų patraukė Ozark kalnų ir Hot Springs link ir ėmėsi ūkininkauti.

Tose apylinkėse dar yra užsilikusių ir nenutautėjusių lietuvių ūkininkų. Dauguma tų apylinkių ūkininkų ir pensininkų su vokiškom pavardėmis skaito save lietuviškos kilmės, laikosi lietuviškų papročių ir žino keletą lietuviškų žodžių. Kelias jų jau yra padarę žygių ir susipažinę su pavieniais lietuvišiais, kartu pareikšdami džiaugsmą, naujųjų ateivių bendruomeninės veiklos nuolat augančią ir garsėjančią kultūrinę ir ekonominę pažangą.

Antrojo pasaulinio karo laikotarpyje keletas vyresnio amžiaus lietuvių šeimų iš šiaurinių valstybių, ieškodami sveikatos, atklydo į Hot Springs, nusipirko namelius ir pasiliko. Juos atsekė giminės ir draugai. Prieš dešimtmetį jų čia buvo apie 20 įvairių pažiūrų šeimų, kurios draugiškai sugyveno, tačiau visuomeninės veiklos neparodė: trūko vadų. Tarp jų buvo ir pirmoji verslininkė lietuvė Ona Adams, savininkė 26 kambarių turistinių namų, kuri toliau savo kaimo nepasireiškė.

Po kelių metų Adams verslavietę nupirko čičagietė našlė, Helen Charnes (Carnauskienė). Ji ėmė skelbti Hot Springs turistiniame žurnale "Visitors" ir Chicago "Naujiensose", tuo išdama į viešumą tarp amerikiečių ir lietuvių. Jos namas visada būdavo perpildytas turistais, o ji pasidarė plačiai žinoma ir gerbiama Hot Springs miesto parigūnų, verslininkų, artemisinių ir tolimesnių kaimynų ir turistų. Ieškodama saviuoklos, įsijungė į vietinių klubus ir moterų organizacijas, kur surado daugybę draugų ir gerbėjų amerikiečių visuomenėje.

Sumanė ji ir lietuvių vardą įgarsinti. Būdamas aktyvi YWCA amerikiečių moterų klubo narė, švenčių progomis, turistams ruošiamose vakarėse, paruošdavo ir lietuvišką stalą, padabintą rūtomis ir lietuviškais staltiesėmis, patiekdama lietuviškų kepinių ir sūrų. Amerikiečiai jos gaminius domėdavosi, greit išpirkdavo, o josios ir stalo fotografijas vietinės spaudos puslapiuose patalpindavo.

Parūpo jai ir lietuvių liaudies menas su jos aukso — gintaru. Surinkusi iš vietinių lietuvių, ji išsaugotus liaudies išdirbinius ir gintarą, išsikrovavo įstabiliausią vietą salėje, o neretai ir didelį stalą, kur išstatydavo juos, pritaikdama daugybę žmonių išvystę — turistų. Tą progą ji išnaudodavo, išrėskindama Lietuvos vardą istorinėje, kultūrinėje ir dabartinėje padėties šviesoje. Čia ji pasireiškėdavo, kaip įdomi kalbėtoja ir didelė patriotė. Vietinių mokyklų mokytojai, susižavėję jos kalba, prašydavo jos medžiagos apie Lietuvą, ar paskaitininkų, galinčių kalbėti mokyklose. Deja, tuo metu nei tarp vietinių, nei tarp turistų lietuvių tokių neatirasdavo.

Po 12 metų Helena subankrutavo: jai išvažiavus atostogų, verslavietę perėmė jos dėdė gembleris, kuris jos triušą ir pastangas paleido į 4 vėjus. Nenusiminė: skolon įsigijusi mažą namelį, uždarbiaudavo, kaip turistų vaikų auklė, o laisvalaikis pasveidavo lietuvių turistų globai. Nesigailėdama nei laiko, nei išlaidų savo skurdų uždarbį paaudkodavo karo išlaikymui, kurio pavezėdavo lietuvių po artimas ir tolimas apylinkes, o ne kartą ir pavaišindavo, nereikalaudama jokio atpildo. Žymesniųjų lietuvių turistų pagerbimui suruošdavo ir lietuvių piknikus. Padėdavo Hot Springs lietuvių skaičiui, 1963 metais suruošė pirmąsias lietuviškas Kūčias, kuriose dalyvavo virš 50 asmenų. 1970 m. ji ir įlaikingą lietuvių bendruomenės valdybą įėjo.

1959 m. Stasė Jucius, buvusi gimnazijos mokytoja, pramynė kelius į Hot Springs naujiesiems ateiviams. Tai tyli, darbšti ir retų gabumų verslininkė, pradėjusi nuo mažuko motelio ir pašokusi iki dviejų didesnių priešingose miesto dalyse. Šiandien ji sumanią operuoja tik vieną "Ina" motelį, kurį žymiai padidino, sumodernino ir įrengė pirmosios klasės pavyzdžių. Stasė Jucius galima statyti pa-

vyzdžiū visiems lietuviams ir motinoms. Turėdama didelę 7 vaikų šeimą ir paliepusį vyrą Aleksą, buvusį teisėją, kuris prieš keletą metų mirė, ji pasiryžo išauklėti savo vaikus susipratusiai, aktyviai, lietuviškai ir aukštojo išsilavinimo profesionalais. Toji šeima davė 3 gydytojus, chemikę, dietetikę ir dar būsimą dantų techniką Valdą, po tėvo mirties pasitraukus iš paskutiniojo kurso, tikslu globoti motiną, kuri paskutiniu metu buvo išryškėjusi, kaip atvyti L. B. valdybos narė, be tiesioginių pareigų, išpareigodama globoti ir lankyti ligoninėse sergančius, ar be globos esančius lietuvius.

Valdas aktyviai įsitraukė į L. B. veiklą, dalyvaudamas bendruomenės įvairių reikalų komitetuose ir ypatingai pasižymėdamas, kaip geriausias anglų kalba lietuvių radijo valandėles komentatorius, kurio balso tembrū ir anglų kalbos grynumą žavisi lietuviai ir amerikiečiai. Po metų ir jauniausioji dukrelė Raselė kandidatuoja į aukštąjį mokslą studijuoti medicinos. Jau šios vasaros atostogų metu, kaip labai gabi mokinė, pateko į paruošiamąjį kursą.

Lietuvių susibūrimų metu, visada matome tautiškaus rūbais pasipuošusią Raselę, deklamuojančią lietuviškus eilėraščius, ar įsijungusią į aktyvią veiklą. Raselė pasižymėjo ir Hot Springs mokyklose: dažnai jos darbai, rašiniai ir fotografijos atžymi vietinėje sapudoje. Ypatingai pasižymėjo paskutiniųjų Kalėdų metu, visiems Hot Springs mokyklų mokiniams, jos klasės mokinių suruoštame eglučių konkurse, kur kiekvienas tos klasės mokinys paruošė savąją eglutę. Raselės lietuviškas ornamentais papuosta eglutė, su stovinčia prie jos tautiškaus rūbais lietuvaite — manekenu, laimėjo pirmąją premiją. Ir taip ji įsijungė į Lietuvos vardo ir jos vaikų kančių gar-

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REmpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, AUGUST 8, 1974

Kuguras automobilije. Tigras yra vieni niekai lyginant su kuguro automobiliu vairuotojo sėdynėse. Tai Joe William, Pa., nuosavybė, kurs ta žvėrį užauginė ir prijaikino. Jis ta žvėrį palikdamas savo automobilije visuomet yra tikras, kad sugrįžęs automobiliu ras nepavogtą.

vyzdžiū visiems lietuviams ir motinoms. Turėdama didelę 7 vaikų šeimą ir paliepusį vyrą Aleksą, buvusį teisėją, kuris prieš keletą metų mirė, ji pasiryžo išauklėti savo vaikus susipratusiai, aktyviai, lietuviškai ir aukštojo išsilavinimo profesionalais. Toji šeima davė 3 gydytojus, chemikę, dietetikę ir dar būsimą dantų techniką Valdą, po tėvo mirties pasitraukus iš paskutiniojo kurso, tikslu globoti motiną, kuri paskutiniu metu buvo išryškėjusi, kaip atvyti L. B. valdybos narė, be tiesioginių pareigų, išpareigodama globoti ir lankyti ligoninėse sergančius, ar be globos esančius lietuvius.

Valdas aktyviai įsitraukė į L. B. veiklą, dalyvaudamas bendruomenės įvairių reikalų komitetuose ir ypatingai pasižymėdamas, kaip geriausias anglų kalba lietuvių radijo valandėles komentatorius, kurio balso tembrū ir anglų kalbos grynumą žavisi lietuviai ir amerikiečiai. Po metų ir jauniausioji dukrelė Raselė kandidatuoja į aukštąjį mokslą studijuoti medicinos. Jau šios vasaros atostogų metu, kaip labai gabi mokinė, pateko į paruošiamąjį kursą.

Lietuvių susibūrimų metu, visada matome tautiškaus rūbais pasipuošusią Raselę, deklamuojančią lietuviškus eilėraščius, ar įsijungusią į aktyvią veiklą. Raselė pasižymėjo ir Hot Springs mokyklose: dažnai jos darbai, rašiniai ir fotografijos atžymi vietinėje sapudoje. Ypatingai pasižymėjo paskutiniųjų Kalėdų metu, visiems Hot Springs mokyklų mokiniams, jos klasės mokinių suruoštame eglučių konkurse, kur kiekvienas tos klasės mokinys paruošė savąją eglutę. Raselės lietuviškas ornamentais papuosta eglutė, su stovinčia prie jos tautiškaus rūbais lietuvaite — manekenu, laimėjo pirmąją premiją. Ir taip ji įsijungė į Lietuvos vardo ir jos vaikų kančių gar-

ILGA DEŠRA

36 Anglijos mėsininkai sumušė prieš šimtus metų pasiektą rekordą — jie pagamino dešrą, kurios ilgis buvo 952 metrai. 1601 m. Karaliaučiaus mėsininkai pagamino 914 metrų ilgumo dešrą.

Naujai rekordinei dešrai suaudota 323 kg. mėsos.

— Policija yra įsitikinusi, kad Patricia Hearst pagrobė William Harris, pagrobimo metu nusidavęs juosvai.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl. \$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 431 psl. \$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00, II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštasis viršelis. \$5.00
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
Janina Narutė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 179 psl. \$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Jūs mylite jį, nors nesate jo matę, tikėdami, jį, nors ir neregėdami, džiūgausite neišsaku džiaugsmu". — 1 Pet. 1:8.

Daug tų, kurie vadinasi Kristaus vardu, turi ateities viltį, bet visi ne daug džiaugsmo dabartiniui laikui. Tokie dar nėra prideramai užaugę Kristuje. Tokie turi padidinti savo tikėjimą, pridėdami prie jo išvėrimą, žinojimą, kantrybę, pamaldumą, brolių mylėjimą ir meilę dėl visų. Klausdami Viešpaties patarimų ir pamokymų jie gali sąksti, kad jis pastatė jų kojas ant amžinosios Uolos, Jėzus Kristus, ir idėjo į jų lūpas naują giesmę, gyriaus giesmę mūsų Dievui. Todėl skelbkime didingus darbus to, kuris pašaukė mus iš tamsos į savo nuostabią šviesą, kuri vis labiau šviečia tobulai dienai besitariant.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei paraišysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Tel.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINŲS VIETA

REpublic 7-3600

REpublic 7-3601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

Mūsų spaudoje

Juokai pro ašaras

Siemet sueina 50 m. mėnėsi-
niam žurnalui The Alternative,
RR 11 Box 360, Bloomington,
Ind. 47401. Jame tarp rimtų
straipsnių yra juokingai rimtas,
net sarkastiškas skyrelis The
Footblack Stand. Skyrelyje me-
namas politikierius ir žinovas
George Washington Plunkitt at-
sakinėja į žymių asmenų fikty-
vius klausimus. 8 nr. tariamai
klausia Aleksandras Solzenicy-
nas:

— Aš turiu didelę problemą.
Gal jūs žinote, kad aš buvau ko-
munistų slaptosios policijos ka-

lintas ir persekiotas veik visą
savo gyvenimą nuo pat jaunys-
tės. Aš rašiau apie gyvenimą
Rusijos koncentracijos stovyk-
lose ir apie komunistinių smar-
kuolių kankinimus. Bet aš pil-
nai įvertinau, kaip toli pažėngu-
si dabar KGB technika, kai jie
mane patalpino į rusų komercinį
lėktuvą ir išskraidino į tremtį...

— Ar jums teko kada nors val-
gyti tuose taukuotuose karstuo-
se? Ar matėte 250 svarų 5 pėdų
lėktuvo patarnautojas? Aš visą
kelionę sirgau, o mano skridimo
maišelis buvo kiauras. Aš dar
labiau susirgau, kai sužinojau,
kur jie mane nuvežė. Dabar, kai
laikraščiuose paskaičiau apie
Amerikos politikierius ir politi-
ką, taip pat apie britų rinkimus,
aš noriu tik vieno dalyko — bū-
ti siunčiamas atgal į Rusiją. Kas
man daryti?

G. W. Plunkitt taip atsakė:
— Tikriausias kelias sugrįži-
mui į Rusiją, reikia tapti ame-
rikonišku biznieri, ypatingai
toje "nestrauginėje" indus-
trijoje kaip petrolijaus produkcija
arba didžiųjų sunkvežimių ga-
myboje. Bet tai užtruks jums
per ilgai. Todėl aš patariu tapti
soferiu ir vežioti Pepsi-Colą. O
gal Mr. David Rockefelleris ga-
lėtų duoti darbą savo naujame

Chase Manhattan banko Mask-
vos skyriuje stovėti prie intere-
santų langelio? Tarp kita ko,
kodėl jūs sakote visus tuos ne-
malonius dalykus apie mūsų he-
rojiškus Rusijos sąjungininkus?
Kazys Petrokaitis

Cicero atostogauja

Atostogos dar tęsiasi prie pa-
lankaus oro. S. Paulauskas su
žmona išvyko poros savaitę poilsui.
A. Masaitis ir M. Bal-
čaitis, gerai praleido savo atos-
togas, grįžo darban. J. Breivė
sveikas, linksmas grįžo po po-
ros savaitės poilsio gamtoje.
Orui atvėsus, prasidės mūsų or-
ganizacijų veikla, susirinkimai,
subūvimai.

SLA 301 kuopos narių susi-
rinkimas, vykęs kas pirmą mė-
nesio trečią dieną Liverty svetai-
nėje, 7:30 val. vakare. Nariai ir
narės, būkite savo pareigose,
atveskite ir savo draugą — kai-
myną, nes apdraudą — pašalpa
visiems naudinga ir reikalinga.
Verbuokime savo jaunuo-
nes be jų mes kaip be druskos.
Informacijas gausite pas A. Kiz-
laitį, 1520 So. 48 Ct. Čia buvo
placiai žinomas Raudonos Ro-
žės klubas, jau netoli metų kaip
likviduotas. Gražaus turto pa-
gal nutarimą turi būti išdalyta
nariams proporcingai. Vienok
kol kas nieko nesigirdi, nariai
nerimauja. Vienok kas reikia
padaryti, tai reikia.

Svento Antano draugija taipgi
likviduota, bet aš nesu nariu,
tad apie tai ir nekalbėsiu. Isto-
riški nuotykių turi būti viešai
žinomi. Liberty namo pardavi-
mas kolkas nėra aiškus, valdy-
ba turėtų pranešti, nes tai visu-
menės reikalas, šerininų rū-
pestis.

VARNOS DAINA

Varnos balsas yra visiems ge-
rai žinomas karkimas, bet vis
dėlto jis nėra visuomet vienodas.
Priešingai, jeigu taip galima sa-
kyti, įvairiose aplinkybėse jis
yra skirtingai tariamas. Ramiai
nusiteikusi kur nors medžio vir-
šūnėje tupinti varna karkia vie-
nai, susisaukdamas su kita —
kitai, dar skirtingu būdu kar-
kia ji, puldama vanagą (trum-
pas kark, kark) ir skirtingai iš-

Drusolius motociklistas Evel Knievel
yra pasirodęs peršokti su savo spe-
cialiu motociklu per Snake upės tar-
pekli, kurį yra 2,000 pėdų platumo.
Jam už šį žygį, kuris numatytas rug-
sėjo 8 d., siūloma 6 milijonai dolerių.

reiškia savo susijaudinimą, esant
jos vaikams pavojui. Be kar-
kimo, varna turi dar keletą visai
"nevarniškų" balsų, kuriuos bū-
tu sunku išreikšti raidiškai.
Šaukdama ji kartu atlieka tam
tikrus judesius galva, ir kaklu,
tarytum jai labai sunku "ištar-
ti" šiuos garsus.

T. Ivanauskas
(iš Lietuvos paukščių)

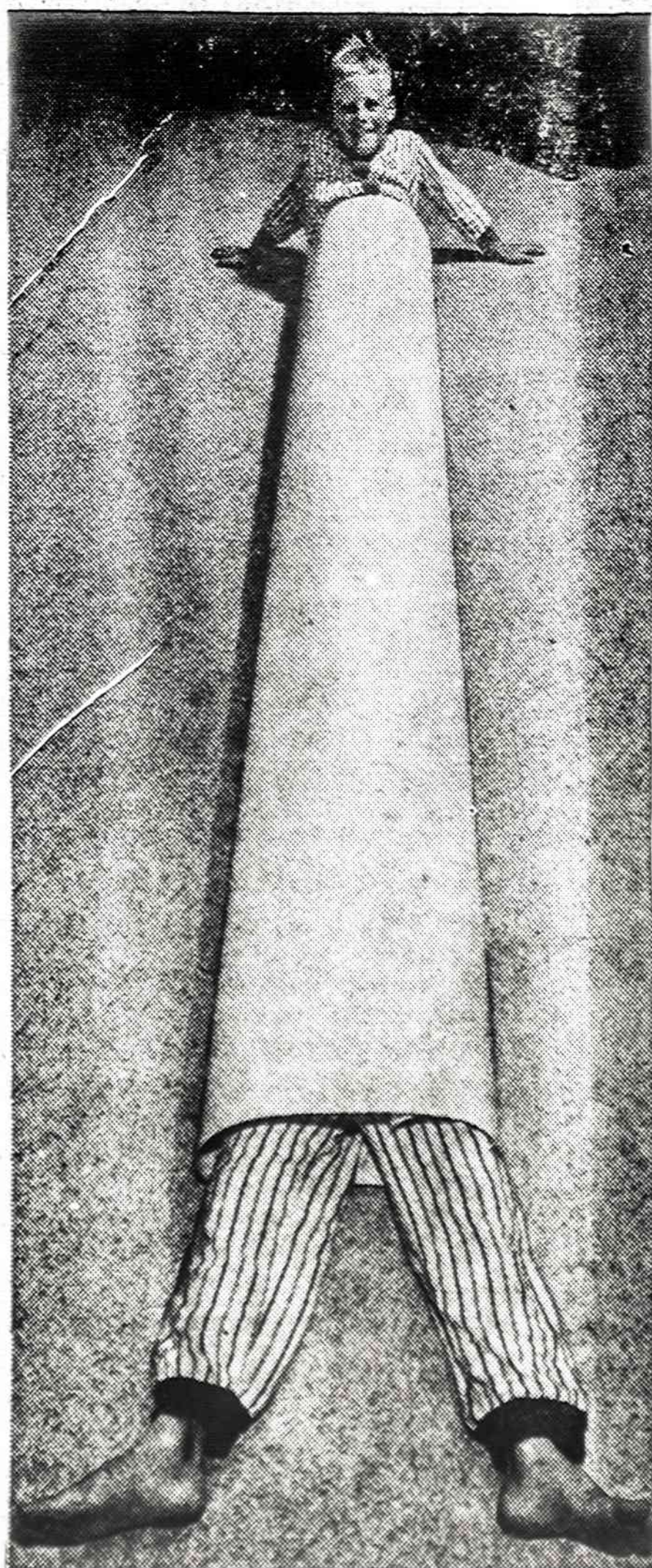
ŽVIRBLIAI IR KATINAS

Du žvirbliai gabaliuką rado
skanaus pyrago.
"Tai mano!" čirškia vienas:
"Aš radau!"
— "O aš jau ji seniai matau
ir skubinuos paimti" spiegia
[kitas].

Kapt, kapt — ir juodu ritas.
Pamatė katinas du peštukus,
pritykęs nutvėrė į nagus
ir sako:
"Peštynių jau pakako!
Dabar ir tas pyragas mano bus
ir judu
abudu".

A. Giedrius (iš Pasakėčių)

— Huntsville kalėjimo kape-
lionas Joseph O'Brien buvo sun-
kiai sužeistas, kai policija įsa-
kė nusikaltėliui Carasui atiduoti
ginklus.

Du vaikai sugalvojo šitą pokštą. Sulindę į didelį popieriaus ritinį,
jie nufotografavo, vaidindami mitinį su labai ilgomis kojomis.

HELP WANTED — MALE

Darbiniukų Reikia

SET-UP MAN

Experienced Grob Roll threading ma-
chine. Set-up and maintenance.
Chance for advancement.

V. M. TUTTLE

NE 8-7576

7:00 A. M. — 2:00 P. M.

AUTO GLASS INSTALLER

All around glass shop man. Steady
employment. Good working con-
ditions.
Experienced only.

Call 889-2382

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

BEAUTICIAN —

EXPERIENCED

for Evanston shop. Applicant
with following will receive
bonus.
274-4207

HOTEL DESK CLERK

Mid age, switchboard expe-
rience, midnight to 8 A.M., salary,
room, Blue Cross & Blue Shield.

Call AV 3-3100

REAL ESTATE — OUT OF TOWN

Nuosavybės — kityr

FOR SALE
MODERN 2 BEDROOM CABIN
Garage. Screened porch. Drilled well.
Natural gas furnace. Wooded acreage
on Eau Claire River. Ideal retirement
location.
\$21,500.00.

VERN P. BUSHAR
2706 MALLARD CT.
SCHOOLFIELD, WIS. 54476.
Tel.: (715) 359-5800.

MISCELLANEOUS

JAVRUS Dalykai

BALTIC APTS. CONDOMINIUMS
506-71 Ave., St. Pete Beach, Fla. 33706.
1 and 2 bedroom apts. Beautiful,
modern de luxe. Near beach, stores,
and transportation. Small complex,
low maintenance fee. Adults, no pets.
Brokers invited. \$24,500 and up.
Tel. (813) 360-8766.

TRUMP AI

— Lietuvos spaudoje atsirado
paskelbimai, kad LB Marquette
Parko apylinkės valdyba rug-
pjūčio 10 d. Union Pier ruošia
šokių vakarą. Šiuo LB Marquet-
te Parko apylinkės valdyba jau-
čia pareigą pranešti visuome-
nei, kad ji nieko apie tokį šokių
vakarą nežino, jo neruošia ir
už to vakaro ruošimą nėra atsai-
kinga.

Valdybos vardu —
Jonas Vaičiūnas ir
Stasys Grigaravičius

— Ponia M. Knystautienė,
Danbury Conn., lietuviškos spau-
dos rėmėja, apgailestauja savo
laišką, kad būnant Chicagoje,
neturėjo galimybės aplankyti
Naujienas. Ta proga ji užsisakė
lietuviškų knygų ir atsiuntė va-
jui 13 dol. Naujienų vadovybė
nuoširdžiai dėkoja.

— Tautietis iš Brighton Parko
apylinkės, prisidėdamas prie ju-
biliarinių metų platinimo va-
jaus tikslu padvigubinti skaity-
tojus, užsisakė Naujienas viene-
riems metams, bet pavarė pra-
šę neminėti. Naujienų vadovybė
dėkinga jam už dėmesį, taip pat
dėkoja tiems asmenims, kurie
supažindino su Naujienomis ir
padarė teigiamos įtakos.

— V. Eidukevičius, Richmond
Hill, N. Y., kiekviena proga ge-
ru žodžiu ir dovanomis paremia
Naujienas. Pratešdamas pre-
numeratą, jis atsiuntė vajui 8
dol. Vajaus komisija visiems
rėmėjams, platintojams ir nau-
jiems skaitytojams nuoširdžiai
dėkoja. Visi skaitytojai prašo-
mi remti Naujienas ir jas pla-
tinti. Visi lietuviai kviečiami
atkreipti į jas savo dėmesį, ge-
rai susipažinti ir pareikšti savo
asmenišką nuomonę jas užsisa-
kant.

— Hubbard Aukšt. Mokyklų,
6200 So. Hamlin Ave., šį rudenį
prasidės įvairių specialybių ir
bendro lavinimosi kursai suau-
gusiems nuo 18 m. amžiaus.
Imamas tik \$5 registracijos mo-
kestis. Informacijos gaunamos

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS

NAMU PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI

VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

IR VEL PAZVELK

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb. bun-
galow, 63 ir Whipple. Retas pirkiny-
nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MEGAMAIMS. Svarus,
geras teisinga kaina. Marquette Par-
ke. Puiki proga lietuviai.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette
Parko apvl. Naujas šildymas. Reikia
sutvarkyti palikima.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATAL-
POS. Gražus namas Marquette Parko
centre. Palikimas — reikia skubiai
parduoti.

SIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

14 YEAR OLD BRICK HOME
3 bedrooms, near 65th and Claremont.
Tile Kitchen and Bath. 2 car garage.
Tile basement floor. Very clean.
Must see to appreciate.
Mid 20's.
GR 6-3405
after 6:00 P. M.

DVIEJU BUTU MURAS, 6 kambariai.
pilnas rūsys ir pastogė. Ivertinsite ji
tikrai pamate.
6934 So. TALMAN.

tel. 624-7300, Ext. 14. Ten pat
yra gaunamos informacijos
apie kursus kitose mokyklose ir
vietose.

— Anthony Andrew iš Brid-
geporto apylinkės, lankėsi Nau-
jienose ir pratešė prenumeratą
dvims metams, nes susirašinė-
jimas dabar daug kainuoja. o
taip pat užima brangaus laiko.
Amerikon jis atvyko 1913 m.
dalyvavo 1-me pas. kare, bet dar
guvus ir žvalus — net skaitant
nedėvi akinų. Malonu buvo pa-
sikalbėti su mielu tautiečiu įvai-
riais lietuviškais reikalais. Nau-
jienų administracija yra jam
dėkinga už laiko taupymą ir iš-
laidų mažinimą sumokant pre-
numeratą be raginimo. A. An-
drew palinkėjo Naujienoms ge-
ro pasisekimo jubiliejiniais me-
tais, žadėdamas prisidėti prie
naujų skaitytojų vajaus.

— Red. Algirdas A. Pužaus-
kas su žmona išvyko atostogų į
Minnesotos valstiją. Grįš rugpiū-
čio mėn. viduryje.

◆ Kas žlugdė ir žlugdo lietu-
vių tautą. Tai naujai išėjusios
A. D. Kizlio Kizlačio 127 pusla-
pių knygos pavadinimas. Jos
kaina \$2.25. Autorius, recenzuo-
damas V. Žemaičio vandenvar-
džius ir pilikaknius, gvildena
istorinius ir šiu dienų lietuvių
tautinės savijudybės aspektus.
Nurodo būdus, kaip išsilaivinti
iš užgožusios svetimųjų dvasi-
nės vergijos ir medžiaginio iš-
naudojimo.

Naujienose galima gauti
tik po vieną knygos egzemplio-
rių, atsiuntus nurodytai sumai
čekį tokiu adresu: NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. 60608.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3204 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

Home Insurance Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTU NUOMAVIMAS, ĮVAIRŲ
DRAUDIMAI, NAMU IR NEKILNO-
JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR-
DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir
perstatu senus visu rūšių namo ap-
šildymo pečius, air-conditioning, van-
des boilerius ir stogu rinas (gutters).
Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai
pildomi pilietybės pareiškimai ir
kitoki blankai.

D M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio
Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telf. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nuda-
žomi. Darbas atliekamas sąžiningai
ir gerai, pritarusių darbininkų.
Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiūskas, sav.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

□ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio
vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

□ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipaži-
nimui nemokamai ir be jokių išpareigojimų.

PADARDE IR VARDAS

ADRESAS